İngiliz tayyarelerinin bombardımanı neticesinde bir İtalyan muhribi battı

AKŞAM

Sene 22 No. — 7806 — Fiatı her yerde 5 kuruş

PAZAR 14 Temmuz 1940

Sahibi: Necmeddin Sadak — Neşriyat müdürü: Şevket Raoo — Akşam matbaası

Istanbullulara müjde !

İzmir ve Ankaralılar bütün mobilyalarını yalnız Haraççı kardeşler den alırlar. Siz de öyle yapınız. İstanbul mağazası açılmıştır. Adres: Rızapaşa yokuşu No. 61. Telefon: 22060

Avrupada açlık tehlikesi

Fransa, İtalya ve işgal altındaki yerler kışın açlığa maruz kalacaklar

Almanlar, Fransadaki hayvanat ve yiyecekleri alıyorlar İtalyada açlık başladığı zaman isyan kopacakmış. Bütün İtalyanlar şimdiden endişe içinde yaşıyorlarmış

Londra 13 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor. Nevyork Herald Tribune gazetesi muhabirinin Hendayeden gönderdiği bir telgraf, Avrupada mevcut olan ve Alman propagandasının İngiliz ablokasına atfetmeğe çalıştığı yiyecek maddeleri buhranını dikkate lâyık bir şekilde aydınlatmaktadır:

Muhabir diyor ki:

Naziler Fransada işgal ettikleri bölgelerdeki sığır hayvanları ile at, tavuk vesaireyi İngiliz ablokasının Almanyada tevlit ettiği açlığı karşılamak için alıyorlar. Fransız rekolteleri normal değildir. Ve hattâ bazı bölgelerde fenadır.

Vaziyeti tetkik ve müşahede edenler şu kanaattedirler ki, yalnız Fransa değil İtalya ve işgal altındaki Avrupanın büyük bir kısmı da önümüzdeki kış tarihin en büyük açlığına maruzdur. Haziranda İtalyan buğdayı henüz normalin üçte ikisi derecesinde büyümemişti. İtalya için buğday şarklılar için pirinç kadar hayatidir. Hiç şüphesiz sansür bu vaziyeti dünyadan gizlemektedir. Fransızlar ve İtalyanlar kışı, harbin bitip bitmiyeceği meselesinin dahi haricinde olarak büyük bir endişe ile beklemektedirler. Hiç şüphesiz hariçten gelebilecek yardıma da İngiliz ablokasına karşı kaymak gayesile Almanya tarafından el konulacaktır. Hayvanatın Alman ordusu tarafından tediye hakkında bir vaidde dahi bulunmadan müsaderesi, bu suretle işgal edilen arazide içtinabı imkânsız olarak açlığa mahkûm kalacak olan milyonlarca insanın mukadderatına tamamen lâkayıt kalan bir fatihin hareketidir.

İçlerinde tahsil ve terbiye görmüş bir çok insanlar bulunan mülteciler arasında uzun müddet talyada yaşamış olanların uzun müddet İtalyada İngilizler tarafından ağır bir hezimete uğratılacaktır. Bunlara göre, İtalyanlar harp arıyan bir

(Devamı 4 üncü sahifede)

İngiliz Hariciye Nazırının beyanatı Tass ajansının tekzibi

İki mühim hâdise var ki Başvekilimizin nutku dolayısile, az çok aynı zamanda vukua geldiği için, lâzım olduğu derecede dikkatimizi çekmedi: Bunlardan biri Tass ajansının tekzibi, diğeri de ingiliz devlet adamlarının beyanatıdır. Bu hâdiselerin, birbirine yakın zamanlarda, adetâ ardısıra olması ayrıca tedkike değer, çok geniş siyasî bir mânâ kazanıyor.

Tass ajansı, Sovyetler Birliğinin Türkiyeden erazi istediği hakkındaki haberleri tekzip ediyor. Bu tarzda haberlerin hangi yabancı matbuat tarafından neşredildiğini pek iyi bilmiyoruz. Tahkikatımıza göre Amerikada neşredilmiş. İyice eminiz ki bu acayip rivayetlerin kaynağı İstanbulda, malûm olan ağızlar — ağızlar değil, kollar — dır. Bir taraftan Türkiye ile Sovyetlerin arasını açmak isteyen mahafilin gayreti, diğer cihetten heyecanlı havadis vermek sevdasına düşen bazı ecnebî muhabirlerin belâhat! nereye kadar varmış olacak ki Sovyetlerin Türkiyeden erazi istemek için ültimatom vermesi gibi ucubenin ucubesi bir havadis bile hem uydurulabiliyor, hem de neşrediliyor! Demek böyle şeylere de inananlar varmış. Dünyanın ne hâle girdiğine, insanların nasıl şaşkına döndüklerine bundan parlak delil olamaz. Yarın biri çıksa da İtalyanın Berlini istemek için Almanyaya bir nota verdiğini kulaklara fısıldasa Amerikada bu mühim havadis hemen neşredilecek demektir.

Fakat ne de olsa, Sovyetlerle Türkiye münasebetlerini bulandırmak isteyenler iki komşu devlet arasında türlü anlaşmazlıklar ortaya çıkarmak istedikleri için Tass ajansının bu tekzibi zamanında işe yaramış ve Başvekilimizin nutku ile temamlanınca bazı zihinlerdeki şüpheleri silmiştir. Unutmamalı ki bu sahada çok ileri giden propaganda resmî vesikaları, tamamen ters mânâ çıkacak şekilde tahrif etmekten bile çekinmiyor. Ankaradaki Fransa Sefirinin açık sözlerinden ve İngiliz Hariciye müsteşarının Avam Kamarasında bir mebusa verdiği uzun cevaptan sonra bu meseledeki kötü niyetler meydana çıkmıştır. Hakikatin bu suretle anlaşılması, sanırız ki Moskovada dahi tesirini yapmış olacaktır.

Sırf Sovyetlerle Türkiye arasındaki münasebetleri alâkadar eden vesikaların tahrifinde başkalarının ne menfaati olabilir?

Bu sualin cevabı çok çetindir, zira taallûk ettiği hâdiseler henüz muğlâk ve karanlıktır.

Avrupada vaziyet tebellür etmiş değildir. Bozulan müvazene yerine nasıl bir istikrar geleceği şimdiden kestirilemez. Ortada, harbe hâlâ devam eden koskoca bir Britanya imparatorluğu var. Bir de garpteki harbe karışmamış Sovyetler Birliği. İşte, bir taraftan İngiliz Hariciye nazırı lord

Necmeddin Sadak

(Devamı 4 üncü sahifede)

Petain, Lavali kendisine halef tayin etti

Nazırlara devlet sekreteri unvanı verildi, İngiliz gazeteleri şiddetli tenkidlerde bulunuyorlar

Londra 13 — Mareşal Pétain'in bir emirnamesi mucibince, kendisi vazifesini ifa edemiyecek bir vaziyete düşer ve yeni Fransız Anayasası, seçilecek yeni meclisler tarafından tasdik edilmemiş olursa tabii halefi B. Lâval olacaktır.

Fakat şayed B. Lâval de aynı vaziyette kalırsa makamı iktidar, kabine âzasından yedisinin rey ekseriyetile irae edilecek bir Nazır tarafından deruhte edilecektir.

Londra mahafili, makamı iktidarın mareşal Pétain'in değil, hakikatte B. Lâval'in eline geçtiği mütalâasında bulunmaktadır.

İngiliz gazeteleri, Fransadaki yeni rejimi, şüpheli bakışlarla karşılamakta ve son senelerde Fransız parlâmento sisteminde ıslahat yapılması temenni edilmiş olmakla beraber, ecnebi istilâsı altında yapılan son tebeddülün muzır ve kısa olacağı mütalâsında bulunmaktadır.

Times gazetesi diyor ki: «Bir çok Fransızlar, parlâmento usulünde tadilât yapılmadan Fransada istikrar olamıyacağına samimiyetle inanmışlardı. Fakat hariçte Fransanın hiç bir dostu ve bizzat Fransızlar, temenniye şayan olan bu ıslahatın Alman himayesi altında yapıldığı cihetle faydalı olacağına inanamazlar.»

Daily Telegraph gazetesi, Mareşal Pétain'in sistemini on dördüncü Loui'nin ve Napoléon'un sistemlerile mukayese ederek diyor ki:

«Napoléon ile on dördüncü Loui, kanunlarını zaferlerine ve Fransayı büyük bir millet yapmış olan siyasetlerine istinad ettirmişlerdi. Mareşal Pétain, Fransanın tarihinde kendisini ümidsizliğe terketmek suretile makamı iktidara gelen ilk diktatördür. Fransızlar, memleketlerinin felâketi mesuliyetini taşıyanların eseri olup vatanlarını naziliğin vesayeti altına sokan ve fakir bir esir memlekete çeviren bu te-

(Devamı 4 üncü sahifede)

Cümhurerreisi

Bu sabah Derinceden Yalovaya hareket etti

Reisicümhur, Yalovaya müteveccihen dün akşam Ankaradan hareket etmiş, istasyonda Meclis reisi, Başvekil, Vekiller, büyük erkânı harbiye reisi, mebuslar ve pek çok zevat tarafından uğurlanmıştır. Reisicümhuru hamil hususî tren bugün saat ona yirmi kala Derince istasyonuna muvasalat etmiş, Millî Şef orada vali B. Lûtfi Kırdar, emniyet müdürü B. Muzaffer Akalın, mahallî erkân tarafından karşılanmıştır.

Cümhurreisi kendini karşılıyanlara ayrı ayrı iltifat etmiş, müteakiben; sahilde beklemekte bulunan Savarona yatına geçmişler ve Yalovaya müteveccihen hareket eylemişlerdir.

Son dakika

Ingilizlerin hava akınları

Dün gece Almanyaya muvaffakıyetli taarruzlar yapıldı

Londra 14 — Dün ve dün gece Almanyaya yeniden taarruzlar yapılmıştır. Rhur havzasında, Renani'de birçok askeri hedeflere bombalar atılmış, mühim tahribat kaydedilmiştir. Bundan başka Brüksel civarında, Hollanda hududuna yakın Emden'deki askeri hedefler de muvaffakıyetli surette bombardıman edilmiştir. Sahilde birçok düşman gemileri batırılmıştır. Bu hava taarruzu, şimdiye kadar yapılanların en muvaffakıyetlisi olmuştur. Yalnız bir İngiliz tayyaresi kaybedilmiştir.

Ingiliz donanması

"Düşman nerede görünecek olursa karşısına Ingiliz gemileri çıkacaktır,,

Londra 14 — Bahriye Nazırı B. Aleksander bu sabah erken Kanada ve Amerikaya hitaben radyoda bir nutuk söylemiştir. Nazır demiştir ki: «İngiltere bahri tedbirlerini o suretle almıştır ki düşman her nerede görünecek olsa karşısına İngiliz gemileri çıkacaktır. Düşmanın İngiltereye asker sevketmek istemesi ihtimalini düşünerek buna karşı da tedbir alındı. Gönderilmek istenilen kıtalar daha sahile yaklaşmadan tahrip edilecektir.

Buna mukabil İngiltere deniz ticareti kuvvetli bir himaye altında devam ediyor. Her hafta İngiliz limanlarına vasati olarak 2,950,000 ton hacminde yapur girip çıkıyor. Düşman tayyarelerine karşı mücadele devam etmektedir. Yalnız geçen hafta içinde muhakkak surette 90 düşman tayyaresi düşürülmüştür. Diğer 50 tayyarenin de düşürüldüğü kuvvetle muhtemeldir.»

Fransız millî bayramı

Londra radyosu: "Fransadan son Alman tardedilmedikçe Ingiltere sulh yapmıyacaktır,, diyor

Londra 14 — Fransızların millî bayramı olan 14 temmuz münasebetile bugün İngilterede merasim yapılacaktır. İngiliz radyosu bu sabahki neşriyatında Fransızlara hitaben demiştir ki: «14 temmuz sabahı, bizimle beraber harp ve kanlarını feda eden Fransız askerlerini düşünüyoruz. İngiltere, Fransadan son Alman tardedilmedikçe sulh yapmıyacaktır. Fransa hür olmazsa İngiltere de hür olamaz. Yaşasın ölmez Fransa!»

İngiliz Mesai Nazırı da Fransızca bir nutuk söylemiş ve Fransızlara ümidsizliğe kapılmamalarını, kurtuluş saati geleceğini bildirmiştir. İngiliz Başvekili B. Churchill'in bu akşam yaz saatile 21 de Fransızlara hitaben söyliyeceği nutka ehemmiyet verilmektedir.

Almanyanın Balkanlar üzerinde plânı nedir?

Times'e göre büyümüş Macaristandan buğday, küçük bir Romanyadan petrol almak, Yugoslavyayı da kontrol etmektir

Londra 13 (A.A.) — Times gazetesinin diplomatik muharriri Balkanlar hakkındaki Alman plânını gözden geçirerek şunları yazmaktadır:

Görünüşe nazaran Almanya Macaristanı büyütmek istiyor. Macaristanın da minnetinden dolayı ona sadık kalması lâzım gelir. Almanyanın niyeti Macaristandan büyük buğday stokları tedarik etmektir. Bundan maada küçük Romanya kendisine petrol verecek, verdiği mikdar her ne kadar azalarak gidecekse de, yine faydadan âri olmıyacaktır. Yugoslavyanın devlet adamları Panslav blokuna iltihak etmek isteseler dahi, Macaristan ve Romanyanın kontrolü altına girmesi, Yugoslavyayı mezkûr bloktan ayırmış olur. Halbuki bugün, Yugoslavya devlet adamlarının böyle bir arzuları olduğuna dair de hiçbir emare mevcud değildir.

Avrupa milletlerini avutmak için, Almanya kendilerini, İngilterenin komplo ve müdahalelerinden kurtarmış olduğunu ilân etmektedir.

Times gazetesi, «Bitaraflığın tehlikesi» başlığı ile yazdığı büyük makalelerinin birinde şunları yazmaktadır:

«Harbin kurbanlarından birisi de «Bitaraflık» tâbiri olmuştur. Büyük kuvvetler ve

(Devamı 4 üncü sahifede)

Tekzip edilen vesikalar münasebetile:

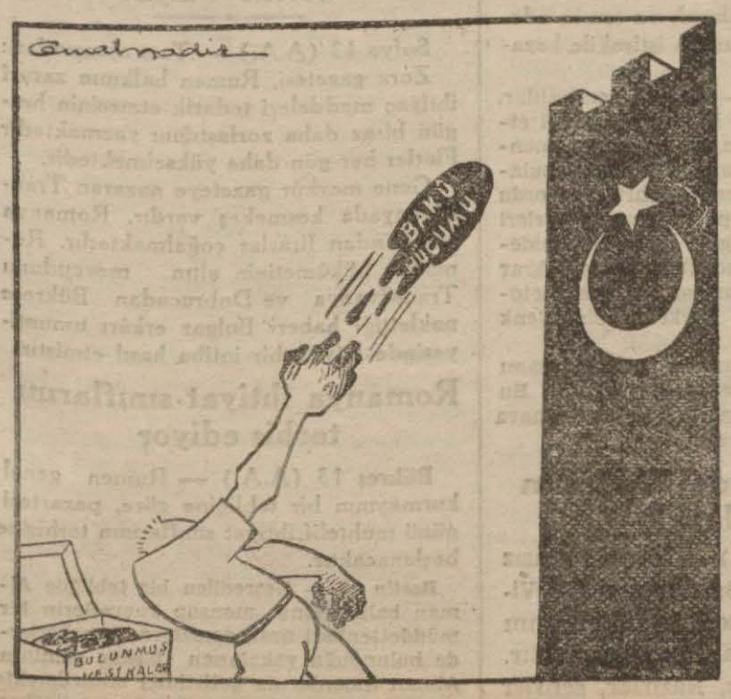

«Kem söz...

... Sahibinindir!...»

Dikkatler:

Hükûmet ve halkımız

Avrupadaki bütün milletler, büyüklü küçüklü, samimiyetten ziyade inkıyadla rejimlerini değiştirmek; galibin boyunduruğuna gerdanlarını uzatmak suretile teslimiyet gösteriyorlar. Tam mânasile müstakil dış siyaset takip eden bir Türkiye kaldı dense mübalâğa değildir.

Başvekilin son nutku, Türkün ezelden ebede kadar devam edecek efendi karakterini ifade ettiği için efkârı umumiyede derin bir inşirah uyandırdı.

— Kendimizden başka kimse bize karışamaz!

Bu «olamaz!» benliğimizi kuvvetlendirdi; nefsimize inanımızı arttırdı.

Halk, hükûmetinin bu azim ve vakarından, bu sırf kendi şahsiyetini mihver tanıyan politikasından dolayı gurur duyuyor.

Dün Geceki ve Bu Sabahki Haberler

Ingiltereye 5 güne kadar taarruz edilecekmiş

Almanyanın, Fransada yapılan değişikliğin samimiliğinden şüphesi varmış

Zürih 13 (A.A.) — Basler Nachrichtenin Roma muhabiri yazıyor:

Mihver memleketlerinin İngiltereye ve Britanya imparatorluğuna taarruzlarının dört beş gün zarfında başlıyacağı zannedilmektedir.

Almanyanın yeni Fransız kanunuesasisi hakkındaki hattı hareketine gelince, muhabir Almanyanın Fransada yapılan değişikliğin samimiliğinden şüphesi olduğunu bildiriyor.

Relazioni Internazionali gazetesinde çıkan uzun bir makalede bir kaç hafta içinde İngiltere ile hesapların görüleceği bildirilmektedir.

Londra 13 (A.A.) — Reuter ajansının havacılık muhabiri yazıyor:

Almanyanın İngiltereyi hava yolu ile abloka etmek için geçen hafta katî bir surette yaptığı teşebbüs hem semeresiz kalmış, hem de Alman zayiat 74 tayyareye yükselmiştir. Bilhassa Manş denizinde İngiliz deniz kervanlarına taarruzlar yapılmış, fakat bunların seferlerine ciddî bir zorluk çıkarılamamıştır. Bu yeni Alman hava stratejisinin Almanyanın henüz tayyare adedi itibarile faik olan vaziyetine, mezkûr faikiyetin bu yüzden tehlikeye düşmesi ihtimali mevcut olmakla beraber, uygun görülmüş olması muhtemeldir. Bazı havacılık mütehassısları, Almanların İngiltereye karşı hava gayretlerini artırmalarının ve ayni zamanda denizaltı muharebesini şiddetlendirmelerinin muhtemel bulunduğunu zannetmektedirler.

Bu mütehassıslara göre, İngilterenin istilâsı hakkındaki plânın tatbikine intizaren bu iki usül kullanılacaktır. Bununla beraber, mütehassıslara göre böyle bir ihtimal Feroe adalarile, İzlanda ve Irlandaya veyahut bunların her üçüne karşı birbiri arkasından bir Alman hareketi ihtimalini müsteb'ad kılamaz.

Ticaret vekilinin beyanatı

B. Nazmi, ihtikârla mücadele teşkilâtının alacağı yeni şekil hakkında direktifler verdi

Bir hafta evvel buradan Ege mıntakasına giden Ticaret Vekili B. Nazmi Topçuoğlu, tekrar şehrimize dönerek İstanbuldaki temaslarına başlamıştır. Vekil bütün gün Ömer Abid hanındaki teşkilâtlandırma müdürlüğünde meşgul olmuştur.

Vekil, dün ihtikâr ile mücadele teşkilâtının yakında alacağı şekil hakkında ticaret müdürlüğü erkânına yeni direktifler vermiş ve fiat mürakabe komisyonunun faaliyeti etrafında izahat almıştır.

Bundan sonra toprak mahsulleri ofisi tarafından İstanbul değirmencilerine verilen buğday meselesi, manifatura ve diğer ithalât eşyasının yeni fiatleri, Rumenlerle yapılacak yeni ticarî anlaşmanın esasları hakkında Ticaret Vekiline izahat vermiştir.

B. Nazmi Topçuoğlunun bu akşam olmazsa önümüzdeki haftanın ilk günlerinde Ankaraya dönmesi muhtemeldir. Vekil, dün, bir arkadaşımıza kısaca şu izahatı vermiştir:

«— İzmir, Manisa, Aydın mıntakasında

(Devamı 4 üncü sahifede)

Bir İtalyan muhribi battı

İtalyanlar, üç İngiliz harp gemisine bomba isabet ettirdiklerini iddia ediyorlar

İtalyada bir mahal 13 (A.A.) — İtalyan umumî karargâhının 33 numaralı tebliği:

11 Temmuzda keşfedilerek bütün gün tayyarelerimiz tarafından mütemadiyen bombardıman edilen düşman deniz filosu, gece üç grupa ayrılmış idi. Bu gruplar, muhtelif süratlerle şark istikametinde ilerlemekte idiler.

Tayyarelerimiz 12 Temmuz gününün ilk saatlerinde deniz keşif vasıtalarımızın faaliyeti sayesinde düşmanla tekrar temasa geçmiştir. Üç grup, Cenubî İtalya, Libya ve Şarkî Akdeniz üslerinden havalanan tayyarelerimiz tarafından takib ve şiddetle bombardıman edilmiştir.

Şimdiye kadar yapılan müşahedelere göre asgari iki kruvazörle bir saffharp gemisine katî olarak müteaddit büyük çapta bombalar isabet ettiği anlaşılmaktadır.

Malta üzerinde yapılan bir keşif uçuşu esnasında refakat avcı tayyarelerimiz düşmanın 4 avcı tayyaresi ile muharebeye tutuşmuş ve bunlardan ikisi alevler içinde düşürülmüştür. Bütün tayyarelerimiz üslerine dönmüşlerdir.

Düşmanın bombardımanı esnasında muhriplerimizden biri batmıştır. Mürettebatı sağdır.

Şarkî Afrikada Moyale civarında bir İngiliz kasabası işgal edilmiştir. Düşmanın bir mukabil taarruzu ağır zayiatla geri püskürtülmüştür.

Aynı mıntakada cereyan eden bir hava muharebesi esnasında 4 İngiliz avcı tayyaresi düşürülmüştür.

Düşman Chisimays, Djidjiga ve Massahoua'ya hava akınları yapmağa teşebbüs etmiş ise de hiçbir hasar ika edememiştir.

Avcı tayyarelerimiz ve tayyare dafi bataryalarımız birer tayyare düşürmüşlerdir. Bütün tayyarelerimiz salimen üslerine dönmüşlerdir.

Evvelki gün kaybolduğu bildirilen tayyarelerimizden biri dün üssüne dönmüştür.

Hood ve Arc Royale bomba isabet etmedi

Londra 13 — Londra salâhiyettar mahafili, Hood ve Arc Royale, 9 temmuzda İtalyan tayyarelerile vuku bulan müsademede hiç bir bomba isabet etmediğini bildirmektedirler.

Ingiliz gemileri

İngiltere sahillerindeki bazî gemiler istimal edilemez hale getirilecek

Londra 13 (A.A.) — Amiralliğin neşretmiş olduğu bir emirname, İngiliz sahillerinde, içinde geminin nezaretini temin edebilecek kadar mürettebatı olmıyan vapurların olduklrı yerde hareket edemez bir hale getirilmelerini veya istimale gayri salih kılınmalarını taleb etmektedir.

Berwickin şark ve cenub sahillerinde, Dorst ve Devon kontlarının hududlarına kadar, küçük yolcu vapurları, ve bütün hususî ve tenezzüh tekneleri imkân olduğu takdirde batırılacak ve yahut sahilden uzak muayyen bir mesafeye nakledileceklerdir. Ayni mıntakada, diğer bütün gemiler ya parçalanacak veyahut icabında gayri kabili istimal bir hale getirilmek üzere, bir cihazla techiz edileceklerdir. Bu tedbirler, İngilterenin diğer sahillerinde bulunan ve boş kalmış

Polonya ordusu

Başkumandan Sikorski İngiliz amirallığına bir mesaj gönderdi

Londra 13 (A.A.) — Polonya orduları başkumandanı general Sikorski, İngiliz amirallığına şu mesajı göndermiştir:

"Fransada harbe devam edebilmek imkânsız olduğu bir zamanda, Polonya ordusu pek tehlikeli bir vaziyete girmiş bulunmakta idi. En büyük arzusu savaşa devam etmek olan bu ordunun teslim olmak mecburiyetinde kalacağından korkuluyordu. Bu kritik zamanda, İngiliz filosu kendisine mükemmel bir yardımda bulundu. Hükûmet, askerî makamat, ve binlerce Polonyalı asker, bir çok aile efradile birlikte emniyetle İngiltere sahillerine gidebildiler.

Bu harekâtın heyeti umumiyesinde hâkim olan cüretkârlık, azimkârlık ve büyük şövalyelik hissiyatının, Polonya ordusu ile İngiliz donanması arasında pek kuvvetli rabıtalar tesis etmiş olduğunu beyan etmekle bahtiyarım. Harbin bidayetindenberi Polonya ve Büyük Britanya donanmaları

Millî Şefle B. Roosevelt arasında

Amerika istiklâl bayramî münasebetile teati edilen telgrafnameler

Ankara 13 (A.A.) — Amerika istiklâlinin yıldönümü münasebetile reisicümhur İsmet İnönü ile Amerika Birleşik devletleri reisi B. Franklin D. Roosevelt arasında aşağıdaki telgraflar teati olunmuştur:

Ekselâns Franklin D. Roosevelt
Amerika Birleşik devletleri reisi
Washington

Amerika Birleşik devletleri istiklâlinin yıldönümü münasebetile, hararetli tebriklerimi ve şahsî saadetiniz ile dost Amerikan milletinin refahı hakkındaki çok samimî temennilerimi size bildirmekle bilhassa memnuniyet duymaktayım, bay reis.

İsmet İnönü

Ekselâns İsmet İnönü
Türkiye reisicümhuru
Ankara

Amerikan istiklâli günü münasebetile ekselânslarının gönderdiği dostane mesajdan derin surette mütehassis bulunuyorum. Ekselânsınızın bana yüksek selefinizden mazhar olduğum ayni samimî dostluğu göstermesinden dolayı bahtiyarım ve size Amerikan milleti adına Türk milletinin refahı hakkındaki en samimî temennilerimi bildiririm.

Franklin D. Roosevelt

Başvekilin nutku ve İzmir matbuatı

İzmir 13 (A.A.) — Başvekilin nutkunu radyolar başında büyük bir hassasiyet ile dinliyen İzmir halkının duygularını aksettiren bu sabahki gazeteler, Türkiyede ancak Türk milletinin iradesi ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin kararı hâkim olduğunu tebarüz ettirmekte ve Türk milletinin Büyük Şefinin etrafında sımsıkı toplanmış olarak dürüst ve açık siyasetini takibe devam etmekte olduğunu kaydeylemektedir.

Sümerbank ve Etibank müdürleri arasında değişiklik

Ankara 13 (Telefonla) — Sümerbank ve Etibank müdürleri arasında bazı değişiklikler yapılmıştır. Bu arada Kayseri fabrikası müdürü B. Sadık Sümerbank teknik müfettişliğine, Sümerbank muhaberat müdürü Hasan Lûtfi tercüme işleri müdürlüğüne, B. Affan Ataç Sümerbank muamelât müdürlüğüne, Etibank ticaret şubesi müdürü B. Refi umum müdür muavinliği vekâletine tayin edilmişlerdir. Murgul işletmesi müdürü B. Ali Nadir Etibank teftiş heyeti müdürlüğüne nakil ve tayin edilmişlerdir. Etibank umum müdür muavini B. Yakub Ziraat bankası muhasebe müdürlüğüne getirilmiştir.

Fransız millî bayramı

General de Gaulle dün akşam radyoda bir nutuk söyledi

Londra 13 — Yarınki Fransız millî bayramının arifesi münasebetile radyoda bir nutuk söyliyen general de Gaulle, Fransız milletinin bugünkü vaziyetinden mesul olanların tecziye edileceklerini söyliyerek:

— Fransa, taksim edilmiş, teslim edilmiş olmasına rağmen kozunu oynamamış, kaybetmemiştir.

Dedikten sonra sözlerine şöyle devam etmiştir:

— Emrimde mühim miktarda ve her an karada, denizde ve havalarda dövüşebilecek halde askerî bir Fransız kuvveti mevcuttur. Bu kuvvet her gün daha ziyade büyümektedir. Fransızlar, hâlâ bir muharebe silâhına malik olduğunuzu biliniz. Zafer kazanılacak ve temin ederim ki Fransız silâhlarının iştirakile kazanılacaktır.

Londra 13 (A.A.) — Yarın Londralılar, general de Gaulle'ün İngilterede teşkil etmek üzere olduğu Fransız lejyonuna mensup gönüllüleri alkışlamak fırsatını bulacaklardır. Tank, tayyare, bahriye ve ordu teşekküllerine mensup Fransız askerleri geçen harpte ölen İngiliz askerleri âbidesine bir çelenk koyacaklar sonra tekrar yollardan geçerek mareşal Foch'un Victoria garı yakınındaki heykeline bir çelenk koyacaklardır.

Gönüllüler yarın Fransız millî bayramı olan 14 Temmuzu tes'id edeceklerdir. Bu münasebetle Londraya yüzlerce deniz, hava ve kara askeri gelecektir.

Bugün Vichyde merasim yapılacak

Cenevre 13 (A.A.) — Yarın Fransız millî bayramıdır. Bu münasebetle Vichyde Fransız ölülerinin hatıralarını taziz için bir merasim yapılacaktır. Devlet reisi Pétain, Nazırlar, sefirler ve yüksek memurlar bu merasimde

Ingiliz ve Alman tayyarelerinin akınları

Dün de 35 Alman tayyaresi düşürüldü, Alman tayyarelerinin ingiltereye yeni akınları

Londra 13 (A.A.) — Hava Nezaretinin tebliği: Dün gece İngiliz bombardıman tayyareleri havanın muhalefetine rağmen Almanyada hedefler üzerine taarruzlara devam etmişlerdir. Emden ve Kiel'de deniz üsleri tekrar bombardıman edilmiş hasarat ve birçok yangınlar vukua getirilmiştir.

Bugün bombardıman tayyarelerimiz Brükselde bir tayyare meydanını, Monheim ve Rende bazı hedefleri ve Ostend - Bruges kanalı üzerinde mavna gruplarını bombardıman etmişlerdir. Bütün tayyarelerimiz salimen dönmüşlerdir.

Bu sabah Manş üzerinde tahrib edilen bir düşman bombardiyesinden başka diğer bir bombardiye ile üç avcı tayyaresi de bu akşam cenup sahili açıklarında düşürülmüştür. Avcılarımızdan biri kayıptır.

Londra 13 (A.A.) — Hava Nezaretinin dün akşamki tebliği: Dün gece İngiliz hava kuvvetleri düşmanın Hollandadaki tayyare meydanlariyle Almanyada mühimmat fabrikalarını, yüksek fırınları ve diğer hedefleri bombardıman etmişlerdir. Üç tayyaremiz dönmemiştir.

Dün Boulogne üzerinde yapılan istikşaflar esnasında sahil müdafaa tayyarelerimiz mavna grupları ile limanda demirli deniz tayyarelerini bombardıman etmiş ve eklüzleri hasara uğratmışlardır.

Bu sabah doğu - cenup sahili açıklarında bir kafileye yapılan taarruz esnasında avcılarımız 6 düşman tayyaresini tahrip etmiş ve diğer bazı tayyareleri de hasara uğratmışlardır.

Öğleden sonra, biri bir Skoçya limanı yakınlarında ve ikisi doğu - cenup sahili açıklarında olmak üzere diğer üç bombardıman tayyaresi düşürülmüştür. Bu tayyarelerden ikisi avcılarımız tarafından, üçüncüsü dafi topları tarafından tahrip edilmiştir.

Bugün tahrip edilen düşman bombardıman tayyarelerinin yekûnu, deniz üzerinde sahil müdafaa kuvvetlerine mensup bir Anson tayyaresi, tarafından düşürülen Heinkel de dahil olmak üzere ona baliğ olmuştur. İki avcımız kayıptır.

Bu suretle dün sahillerimiz etrafında cereyan eden hava muharebelerinde ceman 23 düşman tayyaresinin tahrip edildiği teeyyüd eylemiştir.

Alman resmî tebliği

Berlin 13 (A.A.) — Gecikmiştir: Ordu başkumandanlığı tebliğ ediyor: 11 Temmuz tarihinde, bombardıman teşekkülleri ve pike halinde hareket eden bombardıman tayyareleri İngilterenin cenubunda ve merkezinde bahrî tesisatla mühimmat fabrikalarını, şark ve cenup sahillerinde de müteaddid gemileri bombardıman etmişlerdir. Plymouth ve Portsmouth'da ve Burton Upon Nent'de de sınai tesisat üzerine bombalar atılarak büyük yangınlar çıkarılmıştır. Manş denizinde, 15.000 tonluk bir petrol gemisile, ceman 15.000 tona baliğ olan dört tüccar gemisi batırılmıştır. Sair tüccar gemileri bombalarla ciddi hasara uğratılmıştır.

Yapılmış olan diğer hücumlar esnasında, Alman bombardıman tayyareleriyle pike halinde uçan bombardımancılar, müteaddit düşman avcısı düşürmüştür. Bu hücumlara Alman avcılarile muharebe tayyareleri de iştirak etmiştir.

Düşman Garbî Almanya üzerine pek az bomba atmıştır. Hafif hasarat kaydedilmiştir. Evvelki günkü düşman zayiatının mecmuu 13 tayyareye baliğ olmaktadır. Bunların yedisi hava müdafaa bataryaları tarafından düşürülmüştür. Yedi Alman tayyaresi avdet etmemiştir.

Alman harp bahriyesile hava ordusunun ticarî gemiler muharebesindeki muvaffakıyetleri, İngilizler için çok zarar verici bir mertebeye varmıştır. 8 Temmuz 940 tarihine kadar Alman torpil ve maynlerile batırılan düşman tonajı 1.920.439 tona baliğ olmuştur.

Alman gemileri tarafından batırılanların miktarı 13.662.461 tona varmaktadır. Hava kuvvetleri 1.046.319 tonluk gemi batırmıştır.

Almanyada tahrip edilen evler

Berlin 13 — Alman tebliğinde bildiriliyor: İngiliz tayyareleri 12 - 13 Temmuz gecesi şimal Almanyasını bombardıman etmişlerdir. Bazı evler tahrib edilmiş ve bazı siviller ölmüştür. 12 Temmuzda bildirilen düşman zayiatına, gece dafi topları tarafından düşürülen 4 tayyarenin de ilâvesi icab eder. Buna binaen düşmanın yekûn zayiatı 4 ü hava muharebeleri esnasında düşürülmüş olmak üzere 13 dür. 5 Alman tayyaresi kayıptır.

İtalyan topraklarına yapılan baskınlar

Kahire 13 (A.A.) — İngiliz kuvvetlerine mensup tayyareler yalnız düşman tayyarelerinin hücumlarına karşı koymakla kalmamakta, ayni zamanda adetçe faik İtalyan kuvvetlerine ağır zayiat da verdirmektedir. İngiliz tayyareleri İtalyan toprakları üzerine muvaffakıyetli baskınlar yapıyorlar. Çölün sakin havası düşmanı uzak mesafeden görmek imkânını verdiğinden iki taraf için de müdafaayı kolaylaştırmaktadır. Buna binaen İtalyan ve İngiliz tayyareleri ekseriya hedeflerine yaklaşacakları dakikaya kadar deniz yolunu takib etmektedirler.

Umumiyet itibarile Mısırlılar baskınlardan endişe etmiyorlar ve hiçbir panik emaresi görülmüyor. Bununla beraber İtalyanlara karşı olan antipati muhasamatın başındanberi artmıştır ve harp Mısır topraklarına geldi diye hiçbir infial gösterilmemektedir.

İngiliz tebliği

Kahire 13 (A.A.) — Harp tebliği: Kenya'nın şimal hududu bölgesinde Moyale üzerine taarruzları devam etmektedir. Küçük İngiliz garnizonu adetçe pek dün olmasına rağmen tutunmakta ve düşmana ağır zayiat verdirmekte berdevamdır.

Garp çölü cephesinde, Kapuzzo kalesine yaklaşan iki düşman kolu ile dün de filen temas edilmiştir.

Diğer cephelerde kayde değer birşey olmamıştır.

Alman tayyare bayıbı hakkında Londranın verdiği malûmat

Londra 13 (A.A.) — Bugünkü Alman resmî tebliği hakkında tefsiratta bulunan salâhiyetli Londra mahfilleri şöyle diyorlar:

Bu tebliğde Alman hava kayıbı olarak gösterilen 5 rakamı dün gündüz İngiliz sahillerinde düşürülen tayyare adedinin yarısıdır. İngilizler yalnız 2 avcı kaybetmişlerdir.

Tebliğ İngiliz kayıbı olarak 12 rakamını vermekle yepyeni bir rakam icad ediyor fakat 4 İngiliz avcısına mukabil bir muharebe esnasında düşürülen 23 tayyareden hiç bahsetmiyor.

Romanyade yiyecek sıkıntısı

Romanya ihtiyat sınıflarını terhis ediyor

Sofya 13 (A.A.) — Tass ajansından: Zora gazetesi, Rumen halkının zarurî ihtiyaç maddeleri tedarik etmesinin hergün biraz daha zorlaştığını yazmaktadır. Fiatler her gün daha yükselmektedir.

Gene mezkûr gazeteye nazaran Transilvanyada keşmekeş vardır. Romanya ordusundan firarlar çoğalmaktadır. Romanya hükûmetinin altın mevcudunu Transilvanya ve Dobrucadan Bükreşe naklettiği haberi Bulgar erkânı umumiyesinde büyük bir intiba hasıl etmiştir.

Romanya ihtiyat sınıflarını terhis ediyor

Bükreş 13 (A.A.) — Rumen genel kurmayının bir tebliğine göre, pazartesi günü muhtelif ihtiyat sınıflarının terhisine başlanacaktır.

Berlin 13 — Neşredilen bir tebliğde Alman bahriyesine mensup kuvvetlerin bir müddettenberi uzak denizlerde hareketlerde bulunduğu yakalanan birkaç geminin Alman limanlarına getirildiği bildirilmekte ve 2000 tonluk bir ticaret vapuru ile beş vapurun hasara uğratıldığı kaydolunmak-

Ingiliz - Japon itilâfı

Londra ile Tokyo, Çine silâh sevkıyatı meselesinde uzlaşıyorlar

Tokyo 13 (A.A.) — Birmanya yolile Çinlilere yapılan silâh teslimatı hakkındaki Japon talebinin, İngilizler tarafından kabul edileceği zannolunmaktadır.

«Asahi Shimbun» gazetesine nazaran, İngiliz sefiri Sir Robert Craigienin Hariciye Nazırı B. Aritaya, müzakerata esas olmak üzere İngiliz hükûmetinin, silâh teslimatından sarfınazar edilmesi hakkındaki Japon talebini kabul etmeğe karar verdiğini bildirmiştir.

B. Craigienin, mümkün olan süratle bir itilâfa varmak için Londradan yeni talimat istediği de yazılmaktadır.

Tokyo 13 (A.A.) — (Stefani): «Asahi» gazetesi, aşağıdaki noktalar hakkında pazartesi günü İngiltere ile Japonya arasında bir itilâf akdedileceğini haber vermektedir.

İngiltere Birmanya yolu ile Çang - Kay - Çeke silâh gönderilmesini menedecek ve hinihacette Rangoondaki Japon konsolosluğunun kontröllük vazife-

AKŞAMDAN AKŞAMA

Orta sınıfımızdaki mes'ud müreffehleşme

Arada sırada ötekinden berikinden işitiriz; hattâ muhtelif fırsatlarla gazetelerde de yazdığımız oluyor:

— Efendim, eski İstanbulun kibarlığı kalmadı....

Ve bunu söylerken, aklımıza meselâ Erenköy taraflarının birinci mevki trenleri gelir:

O cennetmekân sakallı; centilmen jaketataylı âyan âzaları... Kendilerini yedi temenna taklağile selâmlıyanları nuranî bir tebessümle gülümsiyerek, ağır aksak bir el hareketile tatyip ederler...

O kibar konaklarının takımlı taklavatlı mensupları... Buraları âdeta bir örf ve âdet mektebi idiler...

Daha biraz ileri gelelim: Mütareke ve onu takip eden devir.

O resepsiyonlar... Balolar... Her biri beş altı yüz liralık tuvaletlerle on beş, yirmi ültrazengin madam ve yahut hanımefendi hazretlerinin biribirlerine aşık atmaları...

Ah efendim, o pokerler neydi o?... Vallâhi bir potta sekiz on bin lira kalktığı olurdu... Filânca klüpte mösyö Falancayan vidolu tavlada yirmi sekiz bin lira vermişti... Yıldızdan dolup taşan:

— Beş bin liraya banko! - sadaları...

Ne gezer? Kalmadı şimdi... Vah vah vah...

***

Evet, doğru: Kalmadı... Amma, acaba vah vah vah mı?...

Bu değişiklik nasıl ve niçin oldu? Türkiyenin zararına olarak mı?

Her cemiyetin — bilhassa beşer tarihinde şimdiye kadar kaydedilen «serbes kazançlı cemiyet» lerin — daima bir üst tabakası oluyor. Frenklerin «sosyete kaymağı» dedikleri bu zümre, refah içinde yüzdüğünden, kendine bir takım fantezileri mübah görüyor. Bu sınıf eskiden belki sade İstanbulun toplu bir yerindeydi. Göze görünüyordu. Halbuki şimdi idarî tahavvül ve iş hayatı onu birçok taraflara dağıttı. Sade Ankara, başlı başına, yeniden doğdu; merkezimiz olduğu için refah gradosu yüksek pek çok vatandaşımız oraya celboldu.

Peki İstanbul?

Ancak sathî görüşlü bir insan buradaki yaşayış seviyesinin düştüğünü iddia edebilir. Beher dairesi yetmiş, seksen lira ve pek daha fazla olan apartımanlardan mürekkep sokaklar, sokaklar, sokaklar, semtler, semtler, semtler hasıl oldu.

Onları bir yana bırakalım. Asıl ben orta sınıfın hattâ ortadan da biraz aşağı sınıfın yaşayışında hasıl olan değişikliğe parmağımı dokundurmak istiyorum.

Pazar günü, spor elbiseli, temiz gömlekli, yanındaki nişanlısı pek rabıtalı ve şık bir delikanlı gülümsiyerek bana selâm verdi. Lâhavle! Kim acaba? Zihnimi yorup durdum. Pek de tanıdığım biri, canım... Fakat sabaha kadar çıkaramadım. Ve ancak ertesi gün lokantada muammayı hallettim: Garsonmuş...

İstanbulun hıncahınç yazlık bahçelerini akşamları şöyle bir dolaşınız. Dükkân tezgâhtarları, fabrika ustabaşıları, saçlar muntazam taranmış, üst baş temiz, masaları işgal ediyorlar...

On beş, yirmi sene evvel Türkiyede böyle bir sınıf yoktu... Hayır, vardı, fakat mensupları kir pas içinde medeniyetten bihaber; tezgâhlar üstünde, peykeler altında pineklerlerdi.

— Efendim, eski İstanbulun kibarlığı kalmadı... Ortalık dükâncı çıraklarile doldu! - diyenlerin bu azametli inkılâptaki mânayı anlıyamamalarına, bunu takdir edememelerine şaşmak icab eder. (Vâ - Nû)

Termos ihtikârı davası

Sultanhamamında eczayı tıbbiye ticaretile iştigal eden Jozef isminde biri, pahalı termos âleti sattığından ve mal mevcud olduğu halde yokmuş gibi gösterdiğinden muhakeme edilmek üzere asliye altıncı ceza mahkemesine verilmiş ve iki sene Eskişehre nefyine, beş yüz lira para cezasına ve mevcud termosların müsadere edilmesine mahkûm olmuştu.

Temyiz mahkemesi ahiren bu kararı suçlunun lehine olarak nakzettiği cihetle Jozefin gayrimevkuf olarak yeniden muhakemesi kararlaştırılmıştır.

ŞEHİR HABERLERİ

Hangi belediye inşaatı duracak

Yalovadan dönen vali, dün gazetecilere bu hususta izahat verdi

Bir müddet istirahat etmek ve bir kaza neticesinde incinen koluna masaj yaptırmak üzere Yalovaya giden vali ve belediye reisi B. Lûtfi Kırdar, dün sabah şehrimize gelmiş ve belediyedeki makamında bir müddet belediye işlerile meşgul olmuştur. Vali ve belediye reisi, gazetecileri kabul ederek muhtelif işler etrafında şu beyanatta bulunmuştur:

— İnşaat işleri hakkında Vekiller Heyetinin ittihaz ettiği karar tebliğ edildi.. Esasen bu tebliğat yapılmadan evvel de inşaat işleri malzeme fıkdanı dolayısile durmuş gibi idi: Mecidiyeköyünde yapılacak hastanenin plânları hazırlandığı halde bu sebeplerden dolayı münakasaya çıkaramamıştık. Tepebaşı tiyatrosu ve belediye sarayının plânlarını henüz hazırlıyoruz.

Yalnız Dolmabahçe stadyomunun inşaatını bildiğiniz veçhile ihale etmiştik. Biz, stadyom için lüzumlu olan demiri temin etmiştik. Fakat bunlar daha lüzumlu işlere sarfolunduğundan stadyom inşaatı şimdilik binaların yıkılması ve etraf duvarların yapılması şeklinde devam edecektir.

Bu inşaat esasen her bakımdan lüzumludur. Bu itibarla bu inşaatın devam edeceği kanaatindeyim. Tanzifat hayvanatı için binalar inşa ettirecektik. Bunlar şimdilik kalacaktır. Görülüyor ki malzeme fıkdanı esasen bu gibi işlerin yapılmasına mâni olmakta idi. Hükûmetin kararile bu işler şimdi resmî bir şekil almış oldu.

Yalnız imar müdürlüğü, istikbalde tatbik edilecek plânların hazırlığı ile meşgul olacak, bilhassa imar plânının tatbikat ve tafsilât plânlarını hazırlıyacaktır. Bu suretle dünya vaziyeti sükûnet bularak malzeme tedariki kabil olur olmaz plânlar elimizde hazır olacağından bunların yapılmasına derhal başlanacaktır.

Bir gazetede yolların bozukluğuna aid bir yazı ve resim gördüm. Bu kabil bozukluklar şehrin yalnız bir yerinde mevcud değildir. Her tarafta bulunabilir.

Esasen evvelce de şehrin bütün yollarının inşası için yaptığımız tedkikata nazaran 49 milyon liraya lüzum vardır. Bütçenin müsaadesi nisbetinde bu yolların yapılmasına devam edeceğiz. Yalnız şunu kaydetmek lâzımdır ki, İstanbulda son iki sene içinde yaptırılan yollar, evvelki senelere nisbet kabul edemiyecek derecede fazladır.

Yalnız geçen sene, beş, altı milyon liralık şehir bütçesinin bir buçuk milyon lirası yol inşaatına sarfedilmiştir. Ayrıca inşa edilen vilâyet yolları bu rakamdan hariçtir. Bu meyanda ârızalı ve bozuk yolların mühim bir kısmı da tamir edilmiştir. Benzin sarfiyatının tahdidi hakkındaki karar henüz bize tebliğ edilmemiştir.»

Margarin yağı

Tenekeler üzerine konulan reklâmlar

Bir yağ fabrikasının imal ettiği margarin yağlarının kutularının üzerinde inek resmi konduğu ve halkın bu inek resmi üzerine kutu muhteviyatının inek yağı olduğu hakkında bir zanna kapıldığı görülmüştür.

Belediye reisliği tarafından alâkadarlara gönderilen bir tamimde bu kabil resim ve reklâmlara aldanılmasına meydan verilmemesi bildirilmiştir.

Diğer bir tamimde inek ahırlarının sıkı surette kontrol edilmesi de alâkadarlara bildirilmiştir.

Valinin kadirşinaslığı

Belediye müdür ve memurları arasında 65 yaşını ikmal ettiklerinden dolayı kanunu mahsusuna tevfikan tekaüd muameleleri 13 temmuzdan itibaren yapılan zevat şunlardır:

Belediye evrak müdürü B. Avni Apak, Şehir tiyatrosu müdürü B. Memduh Kızılağaç, heyeti fenniye mutemedi B. Feyzi Dayı, Karaağaç müesseseleri mutemedi B. Enver Özban ile belediye muhasebe müdürlüğünde üç memur.

Vali ve belediye reisi B. Lûtfi Kırdar, tekaüde sevkedilen bu kıdemli ve emekdar belediye memurlarına yazdığı birer mektupta uzun yıllardanberi sebkat eden dürüst ve faal mesailerinden dolayı takdir ve teşekkürlerini bildirmek ve kendilerine istirahat, sıhhat ve saadet temenni etmek kadirşinaslığında bulunmuştur.

Tekaüde sevkedilen bu zevatın yerine ehliyet ve kıdem itibarile terfie müstahak olan belediye memurları barem kanunu hükümlerine tevfikan tayin edileceklerdir.

Maarif Vekili şehrimizde iki gün kalacak

Dün gelen Maarif Vekili B. Hasan Âli Yücel, şehrimizde iki gün kalacak ve dişlerini tedavi ettirecektir.

Halk ekmeği çıkarılacak

Yeni ekmek biraz esmer ve daha lezzetli olacak

Hükûmet, büyük şehirler için yeni çeşnide bir halk ekmeği çıkarmağa karar vermiştir. Bu hususta, Ticaret Vekâletinden alâkadar makamlara gönderilen tezkerelerde şöyle denilmektedir:

«Bundan böyle İstanbulda yaptırılacak tanzim satışlarında buğday fiatleri, toprak mahsuleri ofisinin Orta Anadolu mübayaa fiatlerine kiloda 1,25 kuruş ilâvesi suretile tanzim olunacaktır. Tanzim fiatleri bir kuruş kadar arttırılmıştır. Geniş bir müstehlik kütlesini alâkadar eden ekmek fiatlerinin arttırılması hükûmetçe muvafık görülmediğinden büyük şehirlerin bugünkü ekmek narhını muhafaza edebilmek üzere buğday harmanının yeniden değiştirilmesi, un ve ekmek randımanının tezyidi suretile ekmeğin eski fiate mal edilmesi mümkün olacağı anlaşılmıştır. Bu suretle elde edilecek ekmek, biraz esmer, fakat iyi bir çeşnide ve daha lezzetli olacaktır. Bu çeşninin memleket içinde narhı tesbit edilen bir halk ekmeğinin çeşnisi olarak, değirmen vaziyetinin müsaadesi nisbetinde mümkün olduğu kadar çok istihlâk merkezlerine teşmili matlûptur. Bundan sonra beyaz ekmek ve francala fiatlerinin serbes rekabet teşkil etmek üzere narhsız bırakılması mütalâa olunabilir. Ancak narha tâbi ve yeknasak çeşnide halk ekmeği işliyen fırınların fiati serbes bırakılan ekmeği çıkarmamaları zarurî görülmektedir.»

Halk ekmeği unu, Orta Anadolu mahsulü yüzde elli sert, yüzde elli yumuşak buğdaydan yapılacaktır. Bu hususta alâkadar belediye reislikleri ile diğer daireler tedkiklerini çabucak bitirerek Vekâlete birer raporla bildireceklerdir.

İstanbul Cümhuriyet müddeiumumiliğinden: İstanbulda bulunduğu anlaşılan Edirne icra memuru Esad Palancıoğlunun acele memuriyetimize müracaatı

Karilerimizin mektupları

Gürültü eden arabalar

Kimseyi rahatsız etmemek için satıcıların saat sekizden evvel mahalle aralarında bağırması menedilmişti. Güzel tedbir. Fakat yük arabaları hakkında birşey düşünülmemiş ve denmemiş olacak ki bunlar daha ortalık ağarır ağarmaz tâ Edirnekapısından Yemişe ve daha bilmem nerelere kadar sefere çıkarlar. Herbirinin bin satıcıya bedel olan gürültüsü — hem de ne gürültü — geçtikleri yerler halkını sade uyandırmağa değil, deli gibi yataklarından fırlatmağa sebep olmaktadır.

Bu boş arabalar daha sabahın saat dördünde ne maksatla nereye giderler anlıyamadık. Çünkü, bizim bildiğimize göre, bütün İstanbul halkı ancak saat yedide dükkânlarını, mağazalarını açarlar ve o zaman işe başlarlar. O halde bu arabalar bu kadar erken kimlerin işini görmek için yüz bin kişiyi rahatsız ediyorlar? Onlar çalışıp geçinmek hakkına malikseler uyuyup dinlenmek hakkına malik olan beş yüz mahallenin insanları ve çocukları da vardır, düşünmeli.

Lûtfen merciinin nazarı dikkatini celbetmenizi rica ederim.

Avukat Nureddin Taner

***

Tramvay ve cocuklar

7/7/940 pazar günü Üsküdardan biri dört, diğeri iki buçuk yaşında olan ve nizamname mucibince ücret kaydına tabi olmayan iki çocuğum ile tramvaya binerek ve hiç bir taleb ve teklif karşısında kalmıyarak Millet parkına gittim.

Avdette 160 No. yu hamil ve 430/569 bilet No. sunu istimal eden biletçi ile kontrol memuru çocuklar için de bilet alınmasını ve bu hususta itiraza mahal olmadığını musirren ifade ettiler. Hâdisenin Bağlarbaşı polis mevkiine de aksetmesi üzerine tahkika gelen polis memuru biletçinin iddiasını muvafık gördü. Bilet almaklığım lüzumunu ihtar etti. Buna mukabil muhik ve kanuni itirazatta bulunmaklığım üzerine matlup ücreti kendi tediye etmek suretile hâdisenin kapatılmasını adaletten ziyade semahatle filen temin etti.

Halkla nakliye vasıtaları arasında sık sık çıkan bu tarz münakaşaların şu veya bu zat tarafından gösterilecek semahat veya atıfetle değil katî nizamlarla ve değişmez bir şekilde idare edilmesi icap etmez mi? — F. K.

KÜÇÜK HABERLER:

★ Eminönünde Balkapanı hanında hamallık eden Mehmed isminde biri, arkadaşlarile şakalaşmakta iken yere düşmüş, muhtelif yerlerinden yaralandığı cihetle polis tarafından hastaneye kaldırılmıştır.

★ Çarşıkapıda oturan on iki yaşlarında Celâl, Kumkapıda Cinci meydanında oyun oynarken duvardan düşerek yaralanmış, zabıta tarafından tedavi altına aldırılmıştır.

★ Üniversitenin Pendikte açacağı iki kamp yarından itibaren faaliyete geçecektir. Yirmişer gün devam edecek bu kamplar iki devreden ibarettir.

Tiftik ve yapağı katî anlaşması imzalandı

Romanyaya giden ticaret heyetimizin Rumen hükûmeti ile yaptığı yeni anlaşma esası dahilinde; tiftik ve yapağı mübayaa etmek üzere şehrimize bir heyet gelmiştir. Bu heyet, bir müddet evvel gelen diğer Romanyalı tacirlerin Ankara ve İstanbulda yaptığı temaslar neticesine göre bir hattı hareket takip etmektedir. Rumen heyeti, dün, şehrimizdeki tedkiklerini bitirmiş ve tiftik, yapağı mübayaasına aid katî anlaşma imza edilmiştir. Bu malların Romanyaya satılması için, ihracat nizamnamesi mucibince, memleketimizde kontrol edilmesi lâzımdır. İhracat kontrol dairesi, kontrol hazırlıklarını bitirmiştir.

Otomobil eğlencesi

Beş sarhoşun bindiği otomobil duvara çarptı şoför yaralandı

Üsküdarda oturan Şükrü, Sabri, Asım ve Petro isimlilerinde dört arkadaş, şoför Alinin idaresindeki bir otomobile binmişler ve bir hayli de rakı alarak otomobilde içmeğe koyulmuşlardır. Bu dört arkadaş muhtelif yerleri dolaşarak epeyce rakı içmişler, nihayet geç vakit Kızıltopraktan Fenerbahçeye doğru süratle ilerlemeğe başlamışlardır. Kalamış caddesinden bütün hızile yürüyen otomobil, bir aralık kimyager B. Abidinin köşkünün duvarına bütün hızile çarpmış, bir metre kalınlığındaki duvarı tamamen delmiştir. Müsademe neticesinde şoför Ali muhtelif yerlerinden ehemmiyetlice, diğerleri hafif surette yaralanmışlardır.

Hadise tahkikatına polis el koymuş, yaralılar tedavi altına alınmış, şoför hakkında ayrıca kanuni takibata girişilmiştir.

Dikkatsizlik yüzünden

Taksimde Cümhuriyet caddesi üzerinde; havagazı kanalı açılmakta iken orada evvelce mevcud bir benzin deposu tarafından bırakılmış olan küçük bir kazanda bekçi Adnan tarafından dikkatsizlikle bir sigara atılması neticesinde bir iştial vukubulmuş, Adnan, yüzünün muhtelif yerlerinden yanmıştır. Polis, yaralı bekçiyi hastaneye kaldırmıştır.

Pencereyi silerken aşağıya düştü

Beyoğlunda asmalımescidde oturan Eleni İrini isminde bir kadın dün, evinin penceresini silerken müvazenesini kaybederek sokağa düşmüş, ağır surette yaralandığından derhal hastaneye kaldırılmışsa da bir müddet sonra orada ölmüştür. Cesed; adliye doktoru B. Enver Karan tarafından muayene edilmiş ve gömülmesine izin verilmiştir.

Zehirli balık

Nedime yediği balıktan zehirlenme alâmetleri gösterdi

Tophanede Kadirler yokuşuda oturan B. Halidin kızı Nedime, cuma günü; Eyüpsultana gitmiştir. Bayan Nedime, ziyareti müteakip, o civarda kırda bir gezinti yapmak istemiş, dolaşırken otlar üzerinde bir kadının yemek yemekte olduğunu görmüştür. Nedime de bu kadının az ötesine otururak şöyle bir kır havası almağa koyulmuştur. Bir müddet sonra iki kadın, birbirlerini hiç tanımadıkları halde ahbap oluvermişler, meçhul kadın Nedimeyi bir lokma yemek yemeğe davet etmiştir.

Nedime, bu daveti kabul etmiş, kadının yediği balık yemeğinden birkaç lokma almıştır.

Bir müddet sonra iki kadın birbirinden ayrılmış ve Nedime evine dönmek üzere vapura binmiştir. Az sonra Nedime sancılar içinde kıvranmağa başlamış, hadiseden polis haberdar edilmiştir. Zabıta memurları vaziyeti tehlikeli görülen Nedimeyi derhal tedavi altına aldırmışlar; zehirli balık yediren meçhul kadının hüviyetini tesbit için tahkikata girişmişlerdir.

Mekteplerde öğleye kadar tedrisat

Geçen sene mekteplerde öğleye kadar devam eden tedrisat etrafında hazırlanan raporlar, maarif müdürlüğü tarafından tedkik edilmektedir. Bu usulün gelecek ders senesinde de tetbik edileceği ve bunun için muallimlere ayrıca bir ücret verilmiyerek nöbet usulünün tatbik edileceği muhtemeldir.

Buğday ve arpa ihracatı

Yeni nizamname mucibince buğday ve arpa ihracatı da kontrole tabi tutulmaktadır. Bu iş için, bütün hazırlıklar bitirilmiştir. 15 temmuzdan itibaren buğday, arpa standardizasyonuna başlanacaktır. İhracat kontrol dairesi, tiftik ve yapağıdan başka buğday ve arpa kontrolü için de ter-

Bir çırpıda

Kaldırımda güzel sanatlar

Hatırımda kaldığına göre, vaktile İstanbul Şehir meclisinde, sokaklarda keman, ud, tef ve sair çalgılar çalarak para toplıyanlara dilenci muamelesi edilip edilmiyeceğine dair hararetli bir münakaşa olmuştu. Hattâ âzadan bir kısmı:

— Bunlar dilenci değil, sanatkârdır... Dünyanın her tarafında, en medenî şehirlerin sokaklarında böyle çalgıcılara rasgelirsiniz. Kimse de bunlara dilenci muamelesi etmez... demişlerdi.

Dün, vaktile Şehir meclisinde geçen bu münakaşayı bana hatırlatan bir hâdiseye şahid oldum.

Kaldırımlara kadar uzanan kahvelerden birine ellerinde ud, keman, tef olmak üzere üç kişilik bir kafile girdi.

Maksadları malûmdu. Birkaç şarkı geçecekler, ellerinden geldiği kadar sanatlarını gösterecekler ve bir iki kuruş toplayıp gideceklerdi. Lâkin kahvede hizmet eden adam, bunları görünce köpürdü:

— Haydi... dedi, dilenciler!... Ne o? Çalgı çalıp para toplıyacaklarmış.... Dilenciliğin yasak olduğunu bilmiyor musunuz?

Zavallılar, ellerindeki çalgılarını koltuklarının altına sıkıştırarak, kırgın, bezgin uzaklaştılar.

Medenî dünyanın her tarafında güzel sanatlar sokağa ve kaldırıma düşen mühim bir tarafı vardır. Öyle ki âdeta birçok yerlerde tabir caizse: «Sokak ve kaldırım güzel sanatı» ortaya çıkmıştır.

Meselâ kalabalık bir şehrin, işlek bir köşesinde bir ressam görürsünüz. Bir kaldırımın üzerine gayet büyük mikyasta resim yapmakla meşguldür. Meselâ bir plâj resmi... Deniz, mayolu kadınlar, dalgalar arasında çarpınıp çırpınanlar. Uzakta bir kotra... Ressam bütün bunları yaparken halk etrafına toplanır. Sanatkârın meharetine, muvaffakıyetine, yaptığı resmin güzelliğine göre, herkes kaldırımın bir köşesine bozukluk para bırakır... Hali, vakti yerinde olanlar daha çokça para verirler.

Hattâ 1920 senesinde Avrupada böyle bir kaldırım ressamının resmini pek beğenen bir Amerikalı hakkında bir de garip bir hikâye anlatırlar.

Amerikalı, Avrupalı sokak ressamının kaldırım üzerinde yaptığı resmi o derece beğenmiş ki o şehrin Belediyesine müracaat ederek ve mühim bir para vererek kaldırımın o köşesini söktürmek istemiş. Zengin adam, olduğu gibi kaldırımı sökdürterek Amerikaya götürmek ve onu evinin bahçesine döşetmek istiyormuş. Bu hikâye belki yalan, belki doğrudur. Fakat bir şey göstermektedir.

O da sokakta ve kaldırımın üzerinde bile olsa, sanatkâra dilenci muamelesi edilmediğidir. Bu gibi kimselerin içinden, hattâ meşhur ve büyük artistler de çıkmıştır. Her yerdeki sokak çalgıcıları da böyledir.

Bizde de bu küçük sokak sanatkârlarını tekmelemek değil, himaye etmek gerektir.

Hikmet Feridun Es

Sovyetler tiftik ve yapağı satın alacaklar

Şehrimizdeki Sovyet ticaret mümessili, iki gündenberi, alâkadar makamları ziyaret ederek bazı temaslarda bulunmuştur. Sovyetlerin memleketimizden satın almak istedikleri malların başında tiftik ve yapağı gelmektedir. Yalnız Sovyet alıcıları, tiftik ve yapağıları Sivastopol teslimi satın almak istiyorlar. Halbuki bu hususta meriyette bulunan ihracat nizamnamesi, bu malların satışında İstanbul teslimini şart koşmaktadır. Netekim Rumenlerle de bu esas üzere anlaşılmıştır. Görüşmelerin müsbet bir neticeye vardırılacağı ümid edilmektedir.

İzmirde manifaturanın toptan fiati tesbit edildi

İzmir 13 (A.A.) — Şehrimiz manifatura ithalâçıları birliği idare heyeti dün toplanarak muhtelif ithalât eşyasının toptan ve yarı toptan fiatlerini tesbit etmiştir. Bu fiatler İstanbul fiatlerinden yüksek değildir. Fiat listesi, vilâyet fiat mürakabe komisyonuna verilecek ve on-

SİNEMA

Amerikada filim sanayiinin 40 ıncı yılı

Şikagoda bir müze açıldı, eski filimler teşhir ediliyor

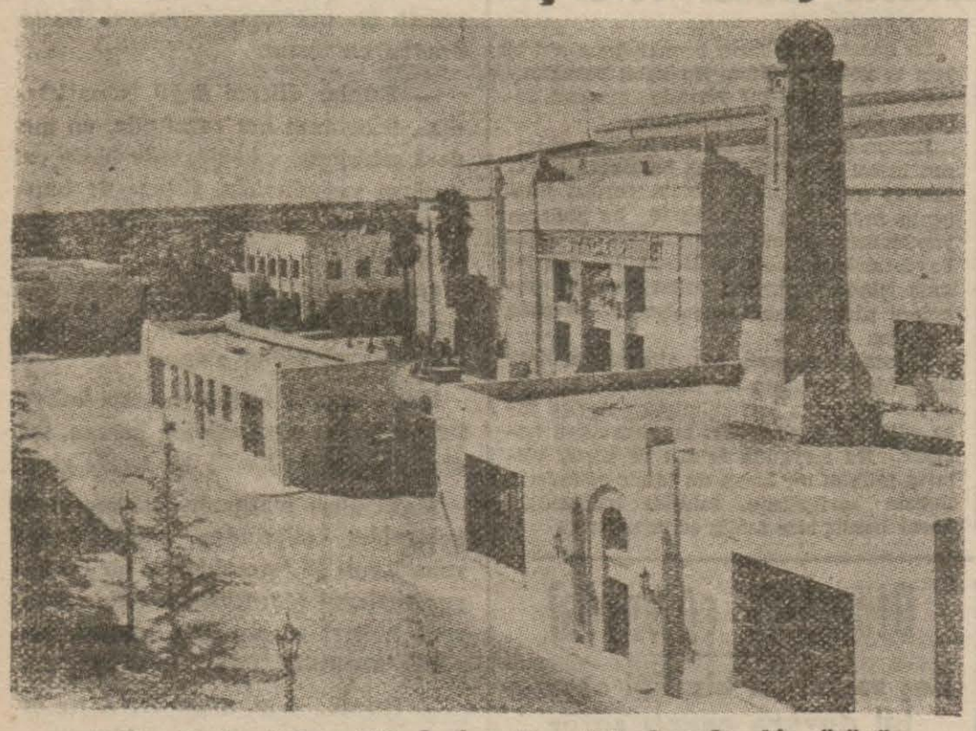

Hollivutta bugünkü stüdyolardan Fox stüdyolarından bir görünüş

Amerikada filim sanayiinin tesis edilmesinin kırkıncı yıldönümü münasebetile Şikagoda bir filim müzesi açılmıştır. Müzede birçok eski filimler, eski stüdyolara, artistlere aid resimler teşhir edilmektedir.

40 sene evvel Amerikada filim sanayii yeni tesis edilmeğe başlanmıştı. O zaman bu işe ön ayak olanlar sermayedarlara müracaat ettikleri zaman birçokları gülmüş, böyle saçma işe bir metelik bile yatıramıyacaklarını söylemişlerdi. Bu yüzden müteşebbislerin cesaretleri kırılmak üzere iken Rokfellerin yardımı bunların imdadlarına yetişmiştir. Rokfeller o zamanlar Kaliforniyada petrol araştırıyordu. Fakat birçok para sarfettiği halde netice elde edememişti. Rokfeller burada yaptığı tesisatın büsbütün heder olmaması için, üzerine biraz daha para ilâvesile, filim sanayiine hasrını kabul etmiş, bu suretle ilk tohum atılmıştır.

Amerikada filim sanayii çabuk inkişaf etmiştir. Fakat asıl büyümesi umumî harp esnasındadır. Umumî harpten evvel filim istihsalinde Fransa başta geliyordu. Yeryüzünde gösterilen filimlerin yüzde yetmiş beşi Fransada yapılıyordu. Max Linder, Rigadin gibi Fransız komikleri, Robine, Alexandre gibi artiştleri her tarafta meşhurdu. Amerika büyük bir farkla Fransayı takip ediyordu.

Dünya harbinde Fransız stüdyolarının kapanması Amerikada filim sanayiinin müthiş bir inkişafa mazhar olmasını temin etmiş, bu inkişaf mütemadiyen artmıştır. Bugün Amerikada filim sanayii demir ve otomobil saanyiinden sonra gelmektedir. Filim saanyiine yatırılan para milyarları bulmaktadır. Amerikada ilk zamanlarda filimler bazen Kaliforniyada, bazen Nevyorkta çevriliyordu. Umumî harp esnasında Hollivutta bir sinema şehri vücude getirilmiştir. Maamafih elân Nevyorkta, Şikagoda stüdyolar vardır.

Şikago sergisinde teşhir edilen eski filimlerin kıymeti milyonlar değerindedir. Bunların içinde en eskisi ve en kıymetlisi «Ana busesi» adını taşıyan 50 metrelik bir filimdir. 1899 senesinde çevrilmesine başlanan bu filmin kıymeti üç buçuk milyon dolar olarak tesbit edilmiştir.

Bu filmin bir sahnesinde iki gencin öpüşmesi o zaman büyük dedikodulara, münakaşalara sebep olmuştu. Bütün Amerika cemiyetleri bunu protesto etmişler, filmin gösterilmesinin yasak edilmesini istemişlerdi.

Sergi münasebetile bu eski filimlerden bazıları gösterilmiştir. Zamanında çok rağbet gören birçok filimlerin, bugün seyrine tahammül edilemiyecek kadar iptidaî şeyler olduğu görülmüştür. Maamafih bazı sahneler, bu filimleri çeviren artistlerden bir kısmının cidden büyük sanatkâr olduklarını göstermektedir.

Pétain Laval'i kendisine halef tayin etti

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

beddüllere uzun müddet tahammül etmiyeceklerdir.»

News Chronicle gazetesi de şöyle diyor: «Mareşal Hindenburg B. Hitler'in iktidara gelmesini nasıl hazırlamış ise Fransız mareşalı da en meşum nüfuz ve tesirlere yol açmak için âlet olarak kullanılıyor. Kabinesinin âzası arasında ancak kendi menfaatlerini düşünen bir takım entrikacılar vardır. Bunlardan biri, kendini Führer ilân etmek için ilk fırsatı yakalıyabilir.»

Kabine listesi

Bern 13 (A.A.) — Vichy'den bildiriliyor: Mareşal Pétain'in tayin etmiş olduğu yeni kabine, aşağıdaki zevattan mürekkeptir:

Başvekil muavini: Âyan âzasından Pierre Lâval, Adliye: Devlet Şûrası âzasından Albert, Dahiliye: Mebus Marquet, Hariciye: Baudouin, Maliye: Bouthillier, Millî Müdafaa: Başkumandan Weygand, Maarif: Mireaux, Gençlik ve Aile: Mebus Ybarnegaray, Ziraat ve İaşe: Ziraat akademisi âzasından Caziot, Posta, Telgraf, Telefon: Mebus Pietri, Müstemleke: Âyan âzasından Lemery.

Kabine âzasına, bundan böyle «Nazır» ünvanına mukabil «Devlet sekreteri» denecektir.

Ayrıca üç müsteşar tayin olunmuştur: Kara: General Colson, Deniz: Amiral Darlan, Hava: General Pujo.

Alman radyosunun tenkidi

Berlin 13 (A.A.) — Yeni Fransız Nazırlarından bahseden Alman radyosu Nazırlardan bazılarını, ezcümle B. Lâval ve Ybarnagaray'ı tenkid etmiştir.

Radyo: Bu dünün adamlarından Fransa için yeni bir devrenin açılması baklenemez, demiştir.

B. Herriot rey vermedi

Pétain'e geniş salâhiyetler veren reye iştirak etmediği ve müstenkif kaldığının zapta geçmesini istediği bildirilmektedir.

Paul - Boncour ile Leon Blum muhalif rey vermişlerdir.

Fransada harp mesulleri aranacak

Nevyork 13 (A.A.) — Tass ajansından: Vichyden bildirildiğine göre, Fransız senatosunun millî müdafaa ve hariciye komisyonları Fransanın harbe sürüklenmesinden mesul olanlar hakkında tahkikat yapılmasına dair olan kanun lâyihasını tasvip etmişlerdir.

Amerikanın Paris sefiri B. Rooseveltle görüşmeğe gidiyor

Vaşington 13 (A.A.) — Amerika sefiri Bullitin Roosevelt ile görüşmek üzere İspanya ve Portekiz yolile Amerikaya hareket ettiği bildirilmektedir.

İngiltere ve Amerika için dokuz bin tayyare motörü

Vaşington 13 (A.A.) — Amerika Birleşik devletleri müdafaa komisyonu, Packard otomobil kumpanyası direktörlerinin, Amerika ve İngiltere için dokuz bin Rollsroyce motörü imalini kabul etmiş olduklarını bildirmiştir.

Fransa Yakın Şark kıtaatini terhis ediyor

Şam 13 (A.A.) — Fransız Başkumandanlığının bir tebliğinde Yakın Şark

İngiliz Hariciye Nazırının beyanatı Tass ajansının tekzibi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

Halifax'ın, diğer taraftan Hariciye müsteşarı Butler'in nutukları bu meseleye biraz aydınlık getirmeleri bakımından dikkatle düşünülmeye değer.

İngiliz Hariciye nazırı, İngilterenin Türkiye ile mevcut dostluğuna sadık kaldığını ve Türkiyenin harp harici kalmak hususundaki kararını tamamen takdir ettiğini söyledi. Bu münasebetle, büyük müttefik devlet Hariciye nazırının memleketimiz hakkındaki güzel sözlerine, verdiği kıymetli teminata teşekkür etmek bir borçtur. Bu sempati ve emniyet hislerinin iki memlekette de tamamen karşılıklı olduğunu söylemeğe hacet yoktur.

İngiliz Hariciye müsteşarı da Sovyetlerle İngiltere arasında, iyi münasebetlere başlangıç olan müzakereler cereyan ettiğini haber verdi.

Eğer, bazı mahafil İngiltere ile Sovyetlerin arasını bozmakta, hattâ bu iki memleketi birbirine karşı harbe sürüklemekte lüzum veya menfaat görüyorsa, bunun kısa yolu, İngilterenin müttefiki olan Türkiye ile Sovyetlerin arasını açmak, iki komşu devleti birbirine düşürmek değil midir? Kendi hesabımıza, Tass ajansının tekzibine lüzum hasıl eden aykırı haberleri ortalığa yayanlarla vesika tahrifine kadar gidenlerin, ve Sovyet dostluğunu politikalarına esas tutan ricalimizi zedelemek isteyenlerin başka bir niyet beslemediklerine eminiz. Bereket versin ne Türkiye, ne Sovyetler Birliği böyle manevralara âlet olabilecek insanlar tarafından idare edilmiyor.

Her halde Başvekilimizin nutku, Tass ajansının tekzibi ve İngiliz ricalinin beyanatı vaziyette bir vuzuh husule getirmiştir. Bundan yalnız Türkiye değil, bütün Balkanlar ve Yakın Şark, ve bu havalide sulhun devamını isteyenler derin inşirah duymuş olsalar gerektir.

Necmeddin Sadak

Avrupada açlık tehlikesi

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

millet değildir. Ve B. Mussolininin B. Hitlerle giriştiği sergüzeşte gönülden taraftar değillerdir. Eğer açlık bir ihtilâli tazammun ediyorsa, İtalyan buğdayı kalmadığı ve açlık bir kaç ay zarfında bütün memlekette tahribatını yapmağa başladığı zaman isyan edecektir. Bugün İtalyanlar ve belki de, B. Mussolini dahi büyük bir endişe içinde yaşamaktadırlar.

İngilizleri güldüren İtalyan gazetelerinin neşriyatı

Londra 13 (A.A.) — (Reuter): İtalyan gazeteleri ve bilhassa Giornale d'İtalia, İngiliz halkını çok eğlendiren yazılar neşrediyorlar:

Giornale d'İtalia gazetesine göre, İngilterede vaziyet günden güne kötüleşmektedir. Artık otobomil kullanmağa imkân yoktur ve beş şişe benzini olan herkes elindeki benzini derhal hükûmete vermeğe mecburdur. Hayat bahalılığı o kadar artmıştır ki, çayın kilosu bir İngiliz lirasına çıkmıştır. Her sabah mutad çayı ve sabah kahvaetısı ile yemek masasına oturan bütün İngilizler gazetelerini okurken İngilteredeki hayat hakkında hariçte neşredilen fikirle hükûmetin kiyasetli tedbirleri ve filonun himayesinde mütemadiyen gelmekte olan hamule yüklü vapurlar sayesinde muhafaza ettikleri konforlarını mukayese ederek gülmekten kendilerini alamıyacaklardır.

Amerika donanmasının takviyesi

Vaşington 13 (A.A.) — Bahriye Nezaretinin Atlas ve Pasifik donanmalarının takviyesi programına dahil olarak 137 milyon dolarlık sipariş mukavelelerini imza ettiği bildirilmektedir.

Bu rakam barış zamanı için bir rekor teşkil etmektedir.

İngilterenin Amerikaya büyük tayyare siparişi

Nevyork 13 (A.A.) — İngiliz mübayaa komisyonunun büyük bir sipariş verdiği yeni model Amerikan avcı tayyaresi bugün bir İngiliz pilotu tarafından tecrübe edilmiştir. Tayyarenin sürati bir pike uçuş esnasında saatte 1020 kilometreye varmıştır. Bu model tayyarelerinin imali başlamıştır.

Komisyon, mübayaatını tacil edebilmek için kadrosunu genişletmeğe ve merkez binasını değiştirmeğe karar

Haftalık piyasa

Önümüzdeki ihracat mevsimi pek parlak olacak, mahsullerimiz serbes dövizle satılacak

Haftanın son günlerine kadar piyasa pek durgudu, maamafih bu durgunluk, siyasî sebeplerden ziyade, her sene bu mevsimde görülen işsizliğin tabii bir neticesiydi. Bu mevsim esas itibarile ihracat mevsimi olmaktan ziyade, ihracat hazırlığı mevsimdir. Netekim Ticaret Vekilimiz Nazmi Topçuoğlu da en mühim ihracat mıntakası olan Ege mıntakasındaki ihracat hazırlıklarını tedkik etmiştir. Bu tedkiklerden alınan neticelere göre önümüzdeki ihracat mevsimi pek parlak bir mevsim olacak, zirai mahsullerimiz serbes dövizle satılacaktır. Esasen demir, kalay, kâğıd gibi maddeleri serbes dövizle tedarik ettiğimiz bir sırada zirai mahsullerimizi de serbes dövizle satmaktan başka çare kalmamıştı.

Avrupa harbinin vücude getirdiği tesirlerden biri de, garp memleketlerinin zirai mıntakalarında görülen kıtlık yüzünden zahireye karşı olan taleblerin artması olacaktır. Bugünkü şartlar altında Amerikanın büyük mikyastaki buğday mıntakalarından, serbes bir surette Avrupaya buğday sevkiyatı yapmak pek de kolay olmıyacaktır. Bu şartlar altında fazla istihsal yapan Türkiyenin, Avrupanın zahire ihtiyaçlarına yardım edeceğine şüphe yoktur. Bu itibarla önümüzde hararetli bir satış sezonu vardır.

Dış ticaretimizde tehavvüller

Bir taraftan ihracat hazırlıkları devam ederken diğer taraftan da dış ticaretimizde yeni inkişaflar görülmektedir. Son Türkiye - Romanya anlaşmasından sonra iki memleket arasındaki ticari münasebetlerde büyük bir inkişaf göze çarpmaktadır. Romanyadan bir heyet gelerek doğrudan doğruya tiftik birliği ile temasa girmiştir. Yalnız bu hafta içinde Romanya tacirleri bizden 150 bin liralık tiftik satın almışlardır. Romanyanın bize olan ihracatı da artmaktadır. Bunların başında kereste, petrol ve benzin ve madeni yağlar bulunmaktadır.

Romanyadan başka İsviçre ile de ticari münasebetler artmaktadır. Son hafta içinde yumurta ihracatımızın yarısından fazlası İsviçreye aitti. Hafta içinde İsviçreye barsak, fındık da gönderilmiştir. İsviçreden gelen eşyanın başında da, piyasanın muhtaç olduğu ilâçlar vardır.

Türkiye - Almanya ticaret anlaşmasının müzakereleri bitmiştir. Önümüzdeki hafta ticaret anlaşmasının Ankarada imzalanması bekleniyor.

Türkiye ile Sovyetler arasındaki ticari münasebetlerin artacağına dair alâmetler mevcuttur. Sovyet ticaret mümessili, İstanbul mıntakası ticaret müdürü B. Avniyi ziyaret ederek Sovyetlerin yapağı, tiftik alacaklarından bahsetmiştir. Bundan başka Sovyetlerin Türkiye ithalât piyasasının ihtiyaçlarını temin maksadile mal vereceklerinden de bahsedilmektedir. Netekim evvelki gün limanımıza gelen Jan Jores vapurile piyasaya kalas, madeni eşya gönderilmiştir.

Türkiye - İtalya arasındaki ticari münasebetler şimdilik kara yoluna inhisar etmektedir. Kara yolu ile kâğıd ithal edileceğinden bahsolunmaktadır.

İhracat maddelerimizin vaziyeti

Bu hafta içinde muhtelif memleketlere pek az miktarda, fakat pek mütenevvi mallar sevkedilmiştir. Mütenevvi malların arasında en ziyade kayde şayan olanlar şunlardır: Fındık, zeytinyağı, barsak, tütün, yumurta, susam, çiroz... Bunların içinde tütün Macaristan ve İsviçreye sevkedilmiştir. Fakat kıymet itibarile pek azdır. Meselâ; Macaristana gönderilen tütünün kıymeti 38 bin küsur liradan ibarettir. Fındık ihracatı da büyük bir yekûn teşkil edecek derecede değildir.

Yumurta satışları da yalnız Yunanistana inhisar etmektedir. Çekoslovakyaya gönderilen maddeler arasında susam, barsak, keten tohumu bulunmaktadır.

Zeytinyağ ihracatı da Bulgaristana yapılmıştır. Aylardanberi ilk defa olarak İsveçe de ihracat yapmak kabil olmuştur. Gönderilen mallar arasında barsak, tütün bulunmaktadır.

İthalât maddelerinin vaziyeti

Bu hafta içinde Romanyadan, Sovyet Rusyadan, Macaristandan muhtelif mallar gelmiştir. Macaristandan elektrik malzemesi, zirai âletler, Romanyadan petrol ve benzin, Sovyet Rusyadan madeni eşya ithalâtı olmuştur. Fakat piyasanın ihtiyacı olan maddelerin başında demir, kalay, kâğıd bulunmaktadır ki, bunları bugünkü şartlar altında tedarik etmek müşküldür. Vakıâ kâğıt ithalâtı için Çekoslovakyadan, İtalyadan bazı teklifler yapılmıştır. Kâğıdı daha ziyade Çekoslovakyadan getirmek kabil olacaktır.

Esham ve tahvilât

Bu hafta eshan ve tahvilât fiatlerinde umumiyet itibarile bir durgunluk mevcut olduğu için, kayde değer birşey göremiyoruz.

Hüseyin Avni

Almanyanın Balkanlar üzerinde plânı nedir?

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

büyük zırhlılarla takviye edilmiş bulunmazsa, bitaraflık veya herhangi başka bir şekil harici politika sisteminin hem mânası yoktur, hem de tehlikesi vardır. Acı tecrübenin isbat ettiği hakikat budur. Dvlet adamları tarafından istilâcıya karşı erazilerini sonuna kadar müdafaa etmeğe azmedilmiş olduğunu beyan eylememiş olan, Avrupada hiçbir küçük devlet kalmamıştır. Bazı kere bu teşebbüs mevkii tatbike konuldu. Fakat hiçbir yerde bu hareket muvaffakıyetle neticelenmedi. Küçük milletlerin başındakilerini, dürbinlik gösteremedikleri için ittiham etmek, doğru birşey olmaz.

Başka memleketlerde, evveldenberi hakikatle kuvveti tefrik etmemek yüzünden dürbinlik hassası tahrif edilmiştir. Fakat yeni vaziyet badema başka başka ilâçların istimalini icab ettirmektedir. Yangına karşı müdafaa tertibatı olmıyan küçük bir evin, daha mükemmel techiz edilmiş büyük komşusu için bir tehlike teşkil etmesine müsaade etmemek lâzımdır. Yeni nizamımızı kurmak zamanı geldiği vakit, kuvvet, daha geniş bir teşriki mesai ve birleşme esasları üzerine istinad etmelidir. Yukarda yazdıklarımız, Dr. Rosenberg'in politikasına verilecek yegâne cevabı teşkil etmektedir.»

Almanlar, Rumen petrollerini kontrolleri altına almak istiyorlar

Bükreş 13 (A.A.) — Reuter ajansı bildiriyor: İktisadî sahada Almanlar, petrol endüstrisinin kontrolünü temin etmek için bütün tesirlerini sarfetmektedirler. Muhtelif petrol kumpanyalarının ihraç ettikleri aksiyon ve tahvilâta mütedair yeni bir kararname, bütün bu vesaikin badema kaydedileceğini ve bunlar hakkında lâzımgelen tafsilâtın da İktisad Nezaretine verileceğini tasrih etmektedir. Mezkûr aksiyon ve tahvilâtın nakilleri, teşkil edilecek bir Rumen komisyonunun muvafakatile icra edilebilecektir. İngiliz kumpanyalarının ellerindeki aksiyonları Rus firmalarına satmağa gayret ettiklerine dair şayialar katiyen asılsızdır. Bu şayiaların nazi ajanları tarafından, Romanya hükûmetini, bütün Rumen petrol kumpanyalarını katî bir kontrola teşvik etmek için yapıldığı zannolunmaktadır. Bu şayialar herhalde Rumenleri endişeye düşürmüş ve mezkûr kararnamenin bu kadar süratle intişar etmesinde de âmil olmuştur. Bazı mahafilde zannedildiğine göre, bu tedbirler, petrol endüstrisinin millileşmesine doğru gitmemekte

Ticaret Vekilinin beyanatı

(Baş taraf: 1 inci sahifede)

gerek ihracatçılar, gerekse ithalâtçılar ile temasta bulundum. Aldığım malûmat ve dinlediğim temennilerin icap ettirdiği tedbirleri alacağımız tabiidir. Halen ihracat mevsimi olmadığı için ihracat işlerimizin tedvirine aid derhal alınacak bir tedbir mevzuu bahis değildir. Yalnız, önümüzdeki mahsul devresi için alınacak tedbirler etrafında ihracatçılar ile zürrai tenvir ettim. İzmir ve havalisinde satılmamış mühimce bir mahsul stoku olmadığını gördüm. Yalnız on bin balya kadar pamuk, beş altı bin ton zeytinyağı stoku var. Ege mıntakasının baş mahsulü olan üzüm rekoltesi, bu sene biraz noksandır. Umumiyetle diğer mahsullerin vaziyetleri iyidir. İzmirde bulunduğum sırada, tabiatile İzmir fuarı ile de meşgul oldum. Fuar, muayyen tarihte açılacaktır. Yeni Türk - Alman ticaret anlaşması hakkında son seyahatim esnasında icap eden sözleri söylemiştim. Söylenecek yeni bir şey yoktur.»

Diğer taraftan öğrendiğimize göre bazı Alman firmaları, esas itibarile bir anlaşmaya varılan yeni Türk - Alman ticaret anlaşması hükümleri dahilinde piyasamızda istimzaçlara başlamışlardır. Maamafih, bu firmaların teşebbüsleri, «istimzaç» mahiyetinden ileri gitmemektedir.

Prens Paul, Sovyet elçisini kabul etti

Belgrad 13 (A.A.) — Naip prens Paul dün öğleyin Slovenyadaki ikametgâhında, kendisine itimad mektubunu takdim etmiş olan Sovyet sefiri B. Plotnjikovu resmen kabul etmiştir.

Çocuk anaları — Babaları!

«Yavruma ne hediye vereceğim..» diye artık düşünmeyiniz. İşte emniyetle seçebileceğiniz güzel hediyeler

Çocuklara Coğrafya kıraatleri
Yazan: Faik Sabri Duran
50 kuruş

Tarih Öğreniyorum
Yazan: Ahmet Refik
30 kuruş

Tevzi yeri: AKŞAM matbaası Tel. 20681

Yüzde 20 tenzilât kuponu
Bu kuponu kesip sipariş mektubunuzla gönderirseniz kitap fiatlerinden yüzde 20 tenzilâta hak kazanırsınız. Sipariş bedelini o suretle hesap ederek gönderiniz!

POLİTİKA

Münih mülâkatının neticeleri

Fransanın tamamile mağlûp olarak harp harici kalmasile Avrupanın karasında askerî harekât nihayet bulmuştur. Bundan sonra harp havalarda ve Avrupanın denizlerinde ve bahusus Büyük Britanya adasına karşı yapılacaktır. Aradaki fasıla, mihver devletlerinin kendi aralarında gelecekte karşılaşacakları meseleleri tedkik ederek yeni kararlar ittihazına fırsat vermiş olduğu gibi, mihverin siyasî izini ötedenberi takip eden devletlerden Macaristan ile sıkı temas ve müzakerelerde bulunmağa vesile teşkil etmiştir.

İtalyanın haricî siyaseti başında bulunan kont Ciano Berline giderek harp karargâhından mahsus surette dönmüş bulunan B. Hitler ve Alman Hariciye Nazırı Ribbentrop ile görüşmüştür. Daha sonra bunların üçü Münih'e gelmişler ve bundan sonra siyasî vaziyetini tayin hususunda mihver devletlerile istişarede bulunmak üzere Almanyayı ziyaret eden Macaristan Başvekili Teleky ve Hariciye Nazırı Csaky ile görüşmüşlerdir.

Bu görüşmelerin vardığı neticelerin esas hatları alâkadar devlet adamlarının ve bahusus Peşteye döndükten sonra beyanatta bulunan Macar Başvekilinin sözlerinden ve Berlin ve Münih müzakerelerini yakından takip eden salâhiyettar gazetecilerin yazılarından anlaşılmıştır.

Almanya ile İtalya, İngiltereye karşı başlamakta olan harekâtın sonunda Avrupanın her tarafında sulh ve huzur ile kalkınmayı temin edecek yeni bir nizam kuracaklarını ve tamamile hak verdikleri Macaristanın büyümesini ve şimdiki hudutları haricinde yaşıyan ırkdaşlarının bulundukları yerlerin kendisine ilhakını tazammun eden Macar millî emellerinin o zaman nazarı itibara alınarak tahakkuk ettirileceğini vadetmişlerdir. Lâkin o zamana kadar Tuna havzasında ve alelûmum Balkanlarda sulh ve sükûnu ihlâle sebep olabilecek her hangi taşkınlık ve teşebbüsten Macaristanın içtinap eylemesini ehemmiyetle tavsiye etmişlerdir. Bu vesayayı Macar devlet adamları kabul etmiş olduklarından, Balkanların sulh ve sükûnunun şimalden tehlikeye düşmesi ihtimali bertaraf olmuştur.

F. K.

Aşk yüzünden casus

Hollandalı genç bir kızın macerası

İsviçre gazeteleri, aşk yüzünden casus olan Hollandalı bir kızın macerasını uzun uzadıya yazıyorlar. Alman - Hollanda hududu civarında oturan ve gelip geçen otomobil ve kamyonlara perakende benzin satan Hollandalı bir ailenin Midyet adında sarışın ve masum çehreli çok güzel bir kızı vardı.

O cıvardan geçen şoförler, sırf Midyet ile bir iki dakika konuşabilmek ve belki de teveccüh ve muhabbetini kazanmak üzere bu perakende satış deposu önünde durarak benzin satın alıyorlardı.

Genç kızın güzelliğinden başka diğer bir meziyeti de birçok ecnebi dil bilmesi idi. Halbuki Midyet gönlünü, kont olduğunu söyliyen genç ve yakışıklı bir Fransıza kaptırmıştı. Bu Fransızın adı Jerar Fantez idi. Kont haftada bir, genç kızın dükkânına uğruyordu.

Fakat tuhafı şu ki, Midyetin ailesi, bu genç Fransızdan gayet şık giyinmesine, çok zengin görünmesine ve fazla olarak bir esalet ünvanını haiz olmasına rağmen katiyen hoşlanmıyor ve bu memnuniyetsizliklerini gizlemiyorlardı.

Bu aşk ve sevdasında ailesinden yüzbulmayan Midyet, bir gün evinden kaçmış ve sevgilisile beraber evlenmek üzede Rotterdama gitmiştir.

Halbuki genç Fransız, kızı bir müddet evlenme vaadile oyalamış, sonunda da Hollandada evlenmeleri mümkün olamıyacağını söyliyerek Fransaya alıp götürmüştür.

Jerar Fantez, bir müddet sonra sevgilisine casus olduğunu, hususî hayatının aleniyete vurulması doğru olamıyacağını itiraf etmiştir. Bu itiraf üzerine derin bir inkisara uğrıyan genç kız, ailesinin yanına dönmeği düşünmüş ise de Jerar'ı çok sevdiğinden ondan ayrılmağa tahammül edemiyeceğini hissetmiş, zaten kurnaz casus, vazifesinin ehemmiyetinden bahsederek saf kızı kendisile beraber çalışmağa kandırmıştır.

Vaziyet, bu şekli aldıktan sonra casus, güzel sevgilisini Parisin en büyük mağazalarına götürerek çok şık giydirmiş ve Midyet az bir zaman sonra Marsel namile, bilhassa ecnebi istihbarat ajanlarının devam ettikleri Parisin kozmopolit mahfillerinde, parlamağa başlamıştır. Fantez, genç kızın, kozmopolit mahfillerde, düşüp kalkmasından çok istifade ediyordu. Çünkü genç kızın masum hali ve saffeti şüpheleri tahrik etmiyordu.

Bir gün Jerar Fantez, hizmetinde çalıştığı istihbarat merkezinden en tehlikeli İtalyan casus kadınlarından markiz Diana Arditti'ye bir tuzak kurmak ve elindeki mühim vesikaları ele geçirmek emrini almıştır. Markiz Diana son derece kurnaz ve ihtiyatkâr bir kadındı.

Markizin elinde, Fransız casusluk teşkilâtına aid birçok vesikalar bulunuyodu. Fransız mukabil casusluk teşkilâtı, bu vesikaları elde etmek istiyordu.

Jerar Fransız casusluk teşkilâtından aldığı emir üzerine metresi Marseli, markiz ile dostluk tesisine memur etmiştir. Fakat bu iş çok güçtü. Zira yukarıda yazdığımız gibi İtalyan markizi son derece kurnaz ve ihtiyatkâr bir kadındı. Tanımadığı adamlar ve kadınlarla temasa gelmezdi. Parisin lüks otellerinden birinde hususî bir daire işgal ediyordu. Dairesinde ise kimseyi kabul etmiyordu.

Fantez, metresinin markiz ile teması çarelerini araştırırken, İtalyan kadınının Kredo namındaki kurt köpeğile beraber, her sabah Boulogne ormanında bir gezinti yapmağı âdet edindiğini tesbit etmiştir. Bir sabah, markiz, köpeğile beraber, ormanda gezinirken masum ve saf çehreli bir kız, önüne çıkmış ve selis bir İtalyanca ile kendisine hitap ederek:

— Madam, sevimli köpeğinizi okşamama müsaade eder misiniz? diye sormuştur.

Bu masum çehreli kız, casus Fantezin metresi Marselden başka kimse değildi. Marsel, bu kibar hali ve masum çehresile, markizin en hassas noktasına dokunmuştu. İki kadın, derhal konuşmağa başlamışlardır. Markiz, Marsele a kadar ısınmıştı ki ertesi günü, kendisini oteldeki hususî dairesinde beraberce çay içmeğe davet etmişti. Marselin bu davete icabet etmeği hiç ihmal etmediğini söylemeğe lüzum yoktur.

Yaşlı kadınla, genç kadın arasında ahbaplık, süratle ilerlemiş, Marsel, markizin emniyet ve teveccühünü kazanmak için şaşılacak bir meharetle rolünü oynamıştır. Marsel, yaşlı markize hayatına aid bazı aşk maceralarını anlatıyor, ve kendisinden nasihat istiyordu. Marsel, esasen öksüz olduğunu ve bu dünyada kendisine nasihat verecek hiç bir kimsesi olmadığını da söylemeği unutmamıştı.

Markiz, öksüz sandığı bu genç kadını, artık kendisinden bir dakika bile ayrılamıyacak bir muhabbetle sevmişti. Bir gece markiz, anısızın hastalanmış ve hastaneye kaldırılmasına lüzum görülmüştür. Markizin bu ânî hastalığı, esrarengiz bir zehirlenmeden başka bir şey değildir. Marselin bu zehirleme teşebbüsünde rol oynayıp oynayamadığı bir türlü anlaşılamamıştır.

Markiz, genç kadına mutlak bir emniyet ve itimad beslediği cihetle, Marseli, hastaneye davet etmiş ve kendisine mücevherlerini ve kıymetli bazı evrakı muhtevi küçük bir çantayı teslim ederken demiştir ki:

— Bu dünyada, bu çantayı teslim için senden daha emniyetli kimsem yoktur.

Marsel, gözleri yaşararak markizin titrek ellerinden bu kıymetli çantayı almıştır.

Birkaç saat sonra mukabil casusluk teşkilâtı, aradığı kıymetli vesikaları elde etmişti. Mukabil casusluk teşkilâtı bu büyük hizmetine mükâfaten genç kadını M. 1 remzi altında resmen hizmetine almıştır. Bugün aşk yüzünden tehlikeli bir maceraya atılan bu saf ve masum çehreli casusun nerede bulunduğu malûm değildir.

DÜNYADA NELER OLDU? NELER OLUYOR

Nasıl yer bulmuşlar?

Yugoslavyada azim ve iradenin nadir bir tecellisi hâdisesi olmuştur. Yaniç istasyonundan Saray Bosnaya hareket edecek trene binmek istiyen yolcular fazla olduğundan yüz kişi yersiz kalmıştır.

Bunlar aralarında ittifak ederek hareket edecek trenin lokomotifi önüne raylara dizilerek yatmışlar ve trene kâfi derecede vagon ilâve edilmedikçe kımıldamayacaklarını söylemişlerdir. Demiryolları memurları ve bunlara yardım eden polisler bu yolcuları bir türlü yolun üzerinden çekilmeğe ikna ve icbar edememişlerdir.

Mahallî hükûmet de kanunî bir sebep göremediğinden cebir ve kuvvet istimalinden çekinmiştir. Nihayet istasyon müdürü Belgraddaki merkezle muhabere ederek trene beş vagon ilâve etmiştir. Vagonlar trene bağlanmadıkça yüz yolcu rahat döşekte yatar gibi yaslandıkları raylardan ayrılmamışlardır.

Denizli civarında sellerden bir köyde 10 ev tamamen yıkıldı

Ahaliden kadın, erkek 14 kişi kayboldu ve üç erkek hafifçe yaralandı

Denizli 13 (A.A.) — 11/12 temmuz gecesi saat yirmide başlayıp yirmi dörde kadar devam eden dolu ile karışık şiddetli bir yağmurun husule getirdiği seyllâptan Denizli - Acıpayam şosesi üzerindeki Çukur köyünde dere kenarına tesadüf eden elli evden onu tamamen yıkılmış ve kırk. da az mıkdarda hasar görmüştür.

Yapılan araştırmalar neticesinde bu âfetten maalesef kadın, erkek 14 nüfusun kaybolduğu ve üç kadın ve üç erkeğin hafif surette yaralandıkları tesbit olunmuştur.

Felâketin vukuu haber alınır alınmaz valimiz B. Osman Nuri Tekeli, vilâyet jandarma alay komutanı, sıhhat, nafia, ziraat müdürleri ve kızılay cemiyeti reisi ve bir sıhhî ekiple beraber derhal felâket mahalline gitmiş ve merkezden gönderilen erzak felâketzedelere dağıtılmış ve kayıpların aranması ve köy yollarının ve umumî şosenin temizlenmesi işine ait tedbirler alınmış ve açıkta bulunanlar da yerleştirilmişlerdir.

Egede doludan zarar gören çifçiye yardım edilecek

İzmir 13 (Telefonla) — Vilâyetimizde son şiddetli dolu ve yağmurların zararları Ziraat dairesince yerlerinde tedkik edilmiştir. Urla, Seferihisar, Menemen, Bayındır, Bergama ve Kemalpaşa kazalarının bazı nahiye ve köylerinde bağ, zeytinlik, palamut, tütün, mısır, bostan, anason, buğday mahsullerinde zararlar olmuştur. Bazı yerlerde hiç mahsul kalmamış gibidir. Memleketin Manisa boğazı mevkiine düşen dolu 24 saat yerde erimemiştir. Kuşadasında Selçukta yıldırımdan bir kadın ölmüş, iki kişi yaralanmıştır. Zarar gören müstahsillere yardım edilecektir. Mıntakanın bu seneki kuru bakla rekoltsei 12000 tondur.

B. Metaksasın yeni jandarma subaylarına nutku

Atina 13 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor: Reis Metaksas and içen yeni jandarma subaylarına hitaben ezcümle şunları söylemiştir:

Yarının bize neler getirebileceğini bilemediğimiz bir zamanda vazifenize başlamaktasınız. Fakat ihtimalât her ne olursa olsun, hepimiz eminiz ki, bunlara birer erkek ve birer Elen gibi karşı koyacağız.

Amerikaya giden mülteciler

Lizbon 13 (A.A.) — İçinde harp mıntakalarından gelen 800 mülteci bulunan Birleşik Amerika bayraklı Manhattan vapuru, hafif kruvazör Trenton ve destroyer Dickersonun refakatile, bugün Amerikaya müteveccihen hareket etmiştir.

Üç günlük muharebede Japonlar 9000 ölü ve yaralı vermişler

Londra 13 (A.A.) — Çunking'den gelen bir telgrafta 6 temmuzla 9 temmuz arasında Işang bölgesinde vukubulan şiddetli muharebelerde Japonların 9 bin ölü ve yaralı verdikleri resmen bildirilmektedir.

At yarışları bugün yapılıyor

İstanbul vilâyeti yarış ve ıslah encümeni tarafından tertip edilen 940 senesi at yarışlarına bugün saat 15 den itibaren Veliefendi koşu yerinde başlanacaktır. Şehrimiz at meraklılarına uzun zamandanberi hasretle bekledikleri bu yarışlar için lâzımgelen bütün tertibat ikmal olmuş ve Veliefendi koşu yerine müteaddid trenlerin tahriki temin edilmiştir. Bu seneki koşularda geçen senelerde görülen roksanlar da tamamlanmış ve seyircilerin her türlü ihtiyaçları düşünülmüştür. Müsabakalara iştirak edecek atlar arasında prens Halim, Fikret adlı ve İsmail Kakkının şimdiye kadar hiç yarışa iştirak etmemiş atları bulunduğu cihetle bahsi müştereklerin çok alâkalı ve o nisbette sürprizli geçeceği tahmin edilmektedir.

Muazzam bir polis tayyaresi

San Francisco 13 (A.A.) — 27 yolcu ve posta hamulelerini havi bulunan 42 tonluk bir deniz tayyaresi, bugün Yeni Zelandaya hareket etmiştir. 12,000 kilometrelik bir mesafe katedecek olan bu tayyare, Amerika ve Yeni Zelanda arasında yeni bir servisin ilk uçuşunu yapmaktadır. Clipper Bahrimuhiti aşmadan evvel Los Angelesde duracaktır.

AKŞAM SPOR

Istanbul yüzme şampiyonluğu

Dünkü müsabakaları Beykozlular kazandı, yarışlara bugün de devam edilecek

İstanbul yüzme şampiyonluğu müsabakalarına dün Büyükdere Beyaz park yüzme havuzunda başlanmıştır. Geçen hafta seçmeleri yapılan bu müsabakalara yalnız finale kalan yüzücüler girmişlerdir.

Büyük bir kalabalığın alâka ile takib ettiği müsabakalar çok heyecanlı olmuş ve yarışlara Beykoz, Galatasaray, Beşiktaş klüplerile muhtelif mektepler namına talebe yüzücüler iştirak etmiştir.

Küçükler ve büyükler olmak üzere iki sınıf yüzücü arasında yapılan bu müsabakalarda İstanbul şampiyonluğunu tayin edecek büyükler yarışlarında Beykoz, küçükler arasında da Galatasaray dün alınan puvanlara nazaran başta gitmektedirler. Müsabakalara bugün de devam edilecek ve katî netice alınacaktır.

Birinci gün yapılan müsabakaların neticelerini sırasile bildiriyoruz:

100 SERBES:

1 — Mahmud (Kadıköy orta) 1.5, 2 — Nezih (Beşiktaş) 3 — Niko (Beykoz).

100 SEREBS KÜÇÜKLER:

1 — Ali (G. S.) 1.13, 2 — Kemal (G. S.) 3 — Kemal (G. S.).

200 KURBAĞALAMA:

1 — Yusuf (Beykoz) 3.5, 2 — Musa (Ticaret Li.) 3 — Reşit (G. S.).

200 KURBAĞALAMA KÜÇÜKLER:

1 — Hikmet (Beşiktaş) 3.24.3, 2 — Kemal (Beşiktaş) 3 — Tarık (Beykoz).

400 SERBES:

1 — İbrahim (İstiklâl L.) 5.48.4 2 — Vedad (Hayriye L.) 3 — İsmail (Beykoz).

400 SERBES KÜÇÜKLER:

1 — Sadullah (G. S.) 2.6.35, 2 — Ziya (G. S.) 3 — Sabahaddin (G. S.).

TÜRK BAYRAK YARIŞI:

1 — Beykoz takımı (Kemal, Yusuf, İsmail 6.10.5

TÜRK BAYRAK KÜÇÜKLER:

1 — Beşiktaş takımı 6.14, 2 — Beşiktaş II nci takımı, 3 — Çenkelköy takımı.

SU TOPU:

1 — Beykoz takımı rakibsiz birinci.

SU TOPU KÜÇÜKLER:

Beşiktaşla yaptığı maçı 4 - 0 kazanan Galatasaray küçükleri su topu şampiyonluğunu kazandı. Beşiktaş ikinci oldu.

TRAMPLEN ATLAMA:

1 — Fahri (Beykoz) 145.48, 2 — Sabri (G. S.) 3 — Sadi.

TRAMPLEN KÜÇÜKLER:

1 — Kemal (G. S.) 125.4, 2 — Orhun (Beykoz) 3 — Gülsün (Beykoz).

KULE ATLAMA:

— Kemal (G. S.) 52.14.

Müsabakalar neticesinde yapılan puan tasnifinde Beykoz klübü 65, Kadıköy orta 13, İstiklâl 13, Galatasaray klübü 8, Beşiktaş klübü 8, Ticaret 8, Mühendis mektebi 8 puan almışlardır. Küçükler arasındaki müsabakalarda Galatasaray 81, Beşiktaş 71, Beykoz 22, Çengelköy spor 13 puan almışlardır.

Beykoz - Galatasaray kürek müsabakası

Deniz sporlarında en başta gelen klüplerimizden olan Galatasaray ile Beykoz arasında mevsimin ilk kürek yarışı bugün Beykoz koyunda yapılacaktır.

Müsabakalara müptedî ve kıdemli olmak üzere iki sınıf kürekçi iştirak edecek ve bir çifte, iki çifte dörlü skif yarışları olacaktır. Su sporları ajanlığı puan itibarile birinciliği kazanan klübe bir kupa hediye edecektir. Yarışlara saat 11 de başlanacaktır.

Atletizm müsabakaları

Atletizm federasyonu tarafından iki senedenberi muntazaman tertip edilen İstanbul enternasyonal atletizm müsabakalarının üçüncüsü bugün Fenerbahçe stadında yapılacaktır.

Bu müsabakalar için Yunan, Rumen, Macar ve Mısır atletleri şehrimize davet edilmişler ise de son vaziyet dolayısile gelemiyecekleri öğrenilmiştir.

Müsabakalara ecnebi olarak şehrimizde bulunan Filistin disk ve cirit şampiyonu iştirak edecektir. Anadolu bölgelerinden bazı tanınmış atletler de yarışlara girmek için şehrimize gelmişlerdir.

Günün Ansiklopedisi

İngiliz tarihinin büyük bir şahsiyeti:

CROMWELL

Bu sütunda yazdığımız muhtelif bahisler münasebetile Cromwell ismi birkaç sefer geçti.

İsmi «Kromvel» tarzında telâffuz edilen Olivier Cromwell on yedinci asırdaki İngiliz siyasilerinin en mühimidir. Cümhuriyetin hâmisidir. 1599 da Huntington'da doğdu, 1658 de Londrada öldü. Gençliğinde «Puritaine» denen ve krallığa düşman fakat müteassıp dindar mezhebe girdi. 1640 da parlâmentoya aza seçildi. Muhaliflerin ve inkılâpçıların başına geçti. Başkumandanlığı deruhte ederek kralı yendikten sonra memlekete hâkim oldu.

Parlâmentoyu istediği adamlardan seçtirdi. Kral birinci Charles': idama mahkûm ettirdi. Irlanda isyanını ve ikinci Charles'ı kral ilân eden İskoçya isyanını bastırdı.

Maiyetine sonsuz bir taassup aşıladığı için askerleri pek büyük bir şiddetle dövüşüyorlardı. Cromwell muvaffakıyetini bilhassa buna medyundur.

Bu yaman lider memlekette sükûnu temin ettikten sonra Hollandalıları bir deniz muharebesinde yendi. Parlâmentoyu dağıtarak kendi adamlarından mürekkep bir meclis topladı. «Hâmi lord» ünvanile İngiltereye hâkim oldu.

İngiliz bayrağı bu adamın zamanında Avrupa sularında hükmetmeğe başlamıştır. Fransa ve İspanya onunla ittifak edebilmek için âdeta yarışıyorlardı.

Bu müstebid cümhuriyetçiye, parlâmentolardan biri krallık payesini teklif ettiyse de o bu ünvanı reddetti. Ancak hâkimlik sıfatının veraset tarikile oğluna geçmesine razı oldu.

Ölümünden sonra üçüncü oğlu, vasiyeti üzerine «Hâmi» adile yerine geçtiyse de ordunun isyanile karşılaşıp çekilmek mecburiyetinde kaldı.

Victor Hugo'nun Cromwell isimli beş perdelik bir manzum dramı vardır. Bu zatın hayatını ve o zamanki İngiltereyi tasvir eden romantik bir eserdir.

HER AKŞAM BİR HİKÂYE

Ellisinden sonra...

Gayet sıcak bir günde, loş, tenha, şık, serin bir pastacı dükkânında iyi yapılmış bir tabak dondurmanın karşısında bulunmak aşağı yukarı bir saadet sayılır değil mi?...

İşte Nuri ile ben de geçenlerde bir akşam üstü, Beyoğlundaki pastacı dükkânlarından birinde kendimize bir dondurma ziyafeti çekiyorduk. Hakikaten bu pastacı dükkânında dondurmayı yapan adam muhakkak ki, bir sanatkârdı. Hiç bir yerde bu derece lezzetli dondurma yememiştim. Hele bir kayısılı dondurması vardı. İnsanın ağzında en nefis cinsinden hakiki kayısı yiyorsunuz tesirini uyandırıyordu.

Dondurmalarımızın biteceğine yakın pastacı dükkânına, sanki en son kadın modalarına dair çevrilmiş bir filimden çıkmış da buraya gelmiş hissini veren bir genç kadın girdi.

Kopacakmış gibi incecik beli, gayet muntazam, hareketli, kıvrak bir vücudü vardı. Kirpikleri «Takma» denilecek derecede uzun uçları, kıvraktı. Altları kalın mantarlı kırmızı ayakkabısını üzerinde çevik adımlarla yürüyordu. Ensesine kadar dümdüz gelip içeriye doğru kıvrılan saçları ve boyanış tarzı Amerikalı sinema artistlerini hatırlatıyordu.

Biraz ilerimizdeki masaya oturmuştu. Duvardaki saatle, kendi kolundakini kontrol ettikten sonra yalnız kayısılı bir dondurma ısmarladı.

Yaşının elli üçü geçmesine rağmen hâlâ gönül işlerinden kendini alamayan arkadaşım meşhur bir bekârdı. Bana eğilerek hafifçe:

— Azizim, dedi, ne güzel kadın değil mi?.. Fakat bunun kadrini, kıymetini hakkı ile bilmek için bir erkek her halde ellisini geçmiş olmalı...

Yüzüne bakıp güldüm:

— Garib bir nazariye... dedim.

O hemen cevap verdi:

— Hiç de garib değil... Âşıklar kuyumculara benzerler. İhtiyarladıkça, tecrübe sahibi oldukça karşılarındaki pırlantaların elmasların kıymetini daha iyi, daha çabuk takdir ederler. Meselâ ben sana sened vereyim ki, hiç bir delikanlı, şu güzel kadının kadrini benim kadar bilmez. Nuri birdenbire içi yanmış gibi garsonu çağırdı:

— Bana bir dondurma daha... dedi, amma karşıki masaya götürdüğün gibi yalnız kayısılı...

Bir aşk bahsi hakkında bir kere Nurinin çenesi açılınca bir daha onu susturmak epey güç olurdu. Bu sefer de söyledi, söyledi, söyledi.

Karşımızdaki genç kadın şimdi dondurmasını bitirmiş, dudakları arasına yerleştirdiği bir sigarayı yakmıştı. Bir yandan sigarasını içerken bir taraftan da sabırsız gözlerle duvardaki saate bakıyordu. Herhalde birisini beklediği muhakkaktı. Bu beklenen kimse de galiba geç kalmıştı. Nuri bana:

— Azizim, dedi, dünyada bir âşık için en fena şey randevu verdiği kadını bekletmektir. Kadın beklemekten nefret eder. Herhalde bu genç kadının beklediği adam pek insafsız bir insan olsa gerek... Yoksa insan kolay kolay bu nefis mahlûku ince kaşları can sıkıntısı ile çatılmış bir halde bekletmeğe kıyabilir mi? «Acaba gelecek mi?» endişesile dolu şu güzel gözlere yazık değil mi?...

Dakikalar ilerliyor, fakat kimse gelmiyordu. Genç kadın ikinci bir sigara daha yakmıştı. Nuri:

— Beklenen âşık bu kadar geciktikten sonra gelirse kimbilir bu genç kadından ne papara yiyecektir, ne papara... Tecrübemle sabittir. Daha evvelki gün burada bir genç kadınla randevum vardı. Topu topu altı buçuk dakika gecikmişim. Yani bunun gibi yarım saatten fazla bekletmiş değilim ha... Tam altı buçuk dakika birader. Fakat kıyametler koptu. Benden tam yirmi beş yaş küçük olan sevgilim bana yapmadığını bırakmadı. Halbuki dehşetli mazeretlerim vardı. Kendisine de söyledim. Dinleyen kim? Eğer bir daha iki dakika gecikirsem beklemiyecek ve gidecekmiş. Ne dersin? Kadınlar günden güne nazlı oluyorlar değil mi?... Bakalım, beklenen âşık gelince karşımızdaki masada ne pandomima kopacak... Biçare âşık, kimbilir ne azarlar işitecek!...

Aradan on onbeş dakika daha geçti. Genç kadın âdeta çıkıp gitmeğe hazırlanıyordu. İşte tam bu sırada içeriye gayet yakışıklı, fevkalâde şık bir delikanlı girdi. Çok genç olduğu yüzünden belli idi. Hattâ belki de karşımızda oturan kadından yaşça da küçüktü. İlerledi. Üç çeyrek saattenberi bekleyen kadının masasına yaklaştı.

Şimdi genç kadın memnun, hattâ mesud bir gülümseme ile ona elini uzatmıştı. Delikanlı bu eli sıktı. Masaya oturdu.

Genç kadın — heyecandan olacak! — Bizim işitebileceğimizi düşünmeden delikanlıya tatlı bir sesle:

— Biraz geç kaldın... Nerede idin?.. İşin mi vardı?... diye sordu.

Acaba demin Nurinin bahsettiği fırtına kopmak üzere miydi?...

Delikanlı genç kadına sert sert baktı:

— Rica ederim Nedime... Gene mi benden hesap sormağa başladın... Genç kadın âdeta pısırık, tabir caizse, kılıbık bir tavırla:

— Hayır hesap değil... Merak ettim de...

Yakışıklı delikanlı en yukarı perdeden bir tavırla:

— Yooo... dedi, istirham ederim, hürriyetime dokunma... Onu bana bırak...

Genç kadın:

— Peki... Peki... Kızma. diyerek küçük beyaz elile onun elini tuttu. Kalktılar. Kadın mesud bir tavırla adamın koluna girdi. Pastahaneden çıktılar. Ben:

— Gördün mü gençliğin kudretini, dedim, eğer sen bu yaşınla o genç kadını böyle dakikalarca bekletmiş olsaydın ne azarlar işitir, ne paparalar yerdin. Halbuki genç adamı gördün mü?... Delikanlının müdahanesi yok ki.... Hey gidi gençlik hey...

Nuri:

— Azizim, dedi, ben o âşıkın yerinde olsaydım bu güzel kadını bu kadar bekletir miydim?... Katiyen... Sonra kazaen bekletmiş olsam bile böyle mi yapardım?... Ona ne diller döker, gönlünü almak için neler yapmazdım!... Diyorum ya, ellisinden sonra erkekler kadınların daha iyi kıymetini, kadrini bilirler...

Hikmet Feridun Es

Almanyada bastırılan İspanya banknotları

Reuter, Almanların bu banknotların kopyelerini kullandıklarını beyan, Alman ajansı ise tekzip ediyor

Londra 13 (A.A.) — Reuter bildiriyor: «Times» ve «Daily Telegraph» gazetelerinin diplomatik muharrirleri, «Almanyanın gerek düşmanlarına ve gerek dostlarına karşı kullanmağa hazır olduğu usullerin» en yeni bir tezahürünü anlatmaktadır.

«Daily Telegraph» diyor ki:

Almanya, bir mikdar İspanyol banknotunun basılması hakkında İspanya ile son zamanlarda bir anlaşma imzalamıştır. Buna ait mukavele icra edilmiş, fakat bir müddet sonra İspanyol makamları, Almanyanın bin pesetaslık banknotların tam seri halinde kopyelerini basmış ve bunları İspanyadaki casusluk ve propaganda servislerinde ve normal ticaretinde kullanmış olduğunu keşfetmişlerdir. Mezkûr kopyeler, ayni bloklar üzerinde basıldığı için hakikîlerden seçilememektedir. Mümkün yegâne hal çaresi, Almanyada bastırılan bütün banknotların tedavülden kaldırılması olarak gözükmektedir.

Berlin 13 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor:

Reuter ajansı, nasyonal - sosyalist Almanyanın, basılması İspanya tarafından kendisine tevdi edilen banknot serilerinin çiftelerini çıkartmakta olduğu hakkında bir iddiayı yaymaktadır. Almanya, bu banknotların çiftelerini, gûya, İspanyada casusluk ve propaganda işlerinde kullanıyormuş.

Resmî Alman menbaından bu hususta bildirildiğine göre, İspanya, banknot basılması için Almanyaya hiçbir sipariş vermiş değildir, binnetice Reuter ajansının iddiası, baştan başa uydurmadır. Reuter, hüsnüniyet sahibi olsaydı, hakikata hürmet için, bu hususta kendisine lüzumlu malûmatı kolayca verecek olan İspanya bankasına bir telefon edebilirdi.

İzmirde piyasa çok sağlam

Ticaret Vekilinin beyanatı ve vaidleri fevkalâde müsaid tesir yaptı

İzmir 13 (Telefonla) — Sürekli yağmur ve hastalıklardan bu sene Manisa, Menemen ve Seferihisar bağlarında üzüm mahsulünün az olacağı anlaşılmaktadır.

Ticaret Vekili B. Nazmi Topçuoğlunun buradaki tedkikleri esnasında mahsullerimizin her halde iyi fiatlerle satılacağı ve stokların icabında hükûmet kararile Ziraat bankası tarafından satın alınacağı hakkındaki beyanatı ve vaidleri piyasada fevkalâde müsaid tesir göstermiştir. Pamuk fiatinde kilo başına 3 buçuk kuruş, zeytinyağ, üzüm ve diğer mahsul fiatlerinde de muhtelif yükseliş görülmüştür. Piyasa çok sağlamdır.

Kadın yüzünden çifte cinayet

Konya (Akşam) — Konyanın Tömek nahiyesine bağlı Kayacık köyünün Askerbaşı yaylâsında çok acıklı bir cinayet olmuştur. Alınan malûmata göre hadise şöyle vukubulmuştur:

Konyada gazozculuk yapan Mehmed ismindeki şahıs yanında on senedir Asiye adında bir kadını nikâhsız olarak bulundurmaktadır. Kadın geçenlerde Mehmedi bırakmış ve yaylâdaki kardeşi Mehmed Dağlının yanına gitmiştir. Asiyenin habersiz ayrılışından gazaba gelen Mehmed silâhlanarak yaylânın yolunu tutmuştur. Mehmed gece pencereden eve girmiş ve kadını zorla götürmeğe kalkmıştır. Fakat Asiye bağırmağa başlamış, bu sırada kardeşinin sesini duyan Dağlı, Mehmedin hareketine mâni olmak için üzerine yürümeğe başlamış, Mehmed de tabancasını çekerek iki el atmış, Dağlıyı ağır surette yaralamıştır. Fakat güçlü olan Dağlı kamasile katilin üzerine atılmış ve onu öldürmüştür. Ağır surette yaralanan Dağlı hastaneye getirilirken yolda ölmüştür. Tahkikat yapılmaktadır.

ÂŞIK GARİP

BÜYÜK HALK MASALI

Tefrika No. 16 Yazan: İSKENDER FAHREDDİN

Zübeyde emir verdi: «Git, o budalayı zindandan çıkar, evvelâ hamama sokup iyice yıka...»

— Bu zavallı çocuğumuz şimdi (Hurmalı köşk)de inliyormuş, kâhyacığım! dedi - onu oradan ancak sen kurtarabilirsin!

Osman kâhya birdenbire kaşlarını kaldırarak, hayretle kahvecinin yüzüne baktı:

— Ne diyorsun, dede? Âşık Garib on gün evvelki kârvanla İstanbula gitmedi mi?

— Gitmek üzere yola çıkmıştı. İstanbul kapısından çıkar çıkmaz çevirip zindana atmışlar.

— Fakat, paşa efendimizin bu işten haberi olmasa gerek. Eğer haberi olsaydı, ben de şimdiye kadar duyardım.

— Bunu Zübeyde yaptırmış, aslanım! Onun adamları yakalayıp götürmüşler... Âşık Garib şimdi o meşum köşkte, bacaklarına zincir vurulmuş olarak yatıyormuş. O zavallıyı bu işkenceden ancak sen kurtarabilirsin! Zübeyde sana diş geçiremez... Çünkü onun canı senin elindedir... Paşa efendimize, onun aleyhinde iki söz söylersen, derhal gözden düşer, mahvolur.

Osman kâhya düşünüyordu:

— Doğru, dedi, dedeciğim! Onun canı benim elimdedir. Fakat, emin ol ki, benim canım da onun elindedir. O isterse, her zaman benim derimi yüzdürebilir. Beni koyun postu gibi, yerden yere vurdurabilir. Ondan, ben de çekinirim.

— Demek ki, Âşık Garibcik (Meşum köşk)ün zindanında ölünceye kadar inliyecek, öyle mi?

— Hayır... Hayır... Ben, Garibi oradan kurtarmanın yolunu bulurum. Herhalde Zübeydeye danışmadan, birşey yapmağa imkân yoktur. Bunu sen de bilirsin, dede! Ben, ateşle oynamak istemem. Bilhassa bu yaştan sonra... Lâkin, sana söz veriyorum: Garibi, o zindandan kurtarmağa çalışacağım.

Paşanın kâhyası Zübeydeye yalvarıyor..

Osman kâhya, Zübeydeye yalvardı:

— Gözümün nuri, paşamızın gözbebeği, biricik elmasparem! Bugün duydum ki, hurmalı köşkte bir zavallı inler dururmuş. Bu mahkûmun suçunu sorabilir miyim?

Paşanın gözdesi birdenbire şaşırdı:

— Bunu sana kim haber verdi?

— Bir yolcudan duydum, sultanım... Telâş etme! Benden başka kimse bilmiyor.

— Orada yatanın kim olduğunu da öğrendin mi?

— Evet...

— Kimmiş?... Söyle bakayım...

— Âşık Garib...

Zübeyde hafif bir göğüs geçirdi:

Evet. Onu zindana attıran benim. Ne yapayım, kâhyacığım? Kendisini delice seviyorum. Fakat, budalanın halbini Tifliste bir yosma çalmış. Sanki yeryüzünde ondan başka güzel kadın yokmuş gibi, sade onu düşünüyor... Onu seviyor... Onun hayalile konuşuyor. Gözleri her yerde onu arıyor. Benim yüzüme bile bakmıyor. Üstelik hakareti de caba. Ben de kızdım... Budaladan intikam almak için, onu İstanbul yolundan çevirttim... Köşkte hapsettim.

— İyi amma, bu işi paşa efendimiz duyarsa?...

— Duymasına imkân yok. Çünkü, bunu senden başka kimse bilmiyor. Duyduğunu görürsem, senin söylediğine hükmeder, ben de, paşanın namına aldığın rüşvetleri birer birer haber veririm... Derini yüzdürünceye kadar uğraşırım.

— Aman sultanım, size fenalık yapmak aklımdan bile geçmez. Siz Halebte benim biricik velinimetimsiniz! Ben sizi gücendirecek, rahatsız edecek bir münasbetsizlik yapar da kellemi tehlikeye koyar mıyım? Benim dileğim sadece şu idi: O, zavallı bir gariptir. Aşk ateşi, yüreğini sarmış. Ne yaptığını bilmiyor. Şanınıza lâyık olan şey, onu affetmektir. O zaman ayağınıza düşer... Siz de arzunuza nail olursunuz! Böyle garib bir âşık, on günden fazla zindanda inletilirse, buna hak da razı olmaz, kul da.

— Peki, o halde ne yapmamı istiyorsun?

— Onu serbes bırakın... Gene, dedenin kahvesine gitsin... Sazını çalsın. Ben, istediğiniz zaman onu size getiririm. Böyle daha iyi olmaz mı, sultanım?

Zübeydenin öfkesi zaten geçmişti. Kâhyanın, böyle: «Onu, istediğiniz zaman size getiririm!» demesi, Zübeydenin daha çok hoşuna gitmişti. Kâhyanın ısrarla ricası üzerine, süzgün gözlerini kâhyaya çevirdi:

— Pekâlâ. Sana söz veriyorum... Onu, sonuncu defa olarak affettim. Fakat, kendisine söyle: Eğer, bir daha bana dil uzatır ve bana, can sıkacak terbiyesizce sözler söylerse, vallah ve billâh, sen de şahid ol... Onun derisini yüzdürür, etini köpeklerin ağzına atarım.

— Böyle bir zavallının, bu kadar ağır cezalara müstahak olacağını zannetmiyorum, sultanım! Siz isterseniz, paşa efendimizin bile derisini yüzersiniz! Hepimizin canı, sizin, elinizdedir. Âşık Garibi affettiniğiz için Allah sizden razı olsun... Sizin de muradınızı versin.

— Benim muradım,. şimdilik, ondan başka birşey değil.

Koynundan zindanın anahtarını çıkarıp, kâhyaya uzattı.

— Haydi, al şunu. Bir ata bin... Kimseye sezdirmeden köşke git... O budalayı zindandan çıkar. İlk önce bir hamama götürüp iyice yıkat, temizlet. Ve kendisini bir şartla affettiğimi söyle: Yarın akşam paşanın karnına keten tohumu lâpası konacak... Sırt üstü sabaha kadar yatacak. Sen de o sırada konağın arka bahçesindeki sarı kameriyenin altında Âşık Garible beni beklersin! Ben paşayı yatırır yatırmaz bahçeye çıkarım. Gözcülerini şimdiden seç ki, gece bizi gören olmasın... Anlıyor musun?

— Peki sultanım! Emirlerinizi aynen yapacağım... Merak etmeyiniz! Yarın gece Âşık Garible sizi arka bahçedeki sarı kameriyenin altında bekliyeceğiz.

Zübeyde, kâhyanın arkasından seslendi:

— Köşkün anahtarını tekrar getirmeyi unutma, kâhyacığım!

— Başüstüne... Merak etmeyin dedim ya. Osmanın el koyduğu işten şüphe edilir mi?

Zübeyde uzaklaşıyordu. Paşanın kâhyası, Zübeydeden yüz bulunca tekrar yanına sokuldu:

— Hanım sultanım, dedi, sizden küçük bir ricam daha var: Haniya şu Hama kadısı vardı ya...

— Ey, ne olmuş?... Ölmüş mü?..

— Hayır efendim. Azledilmiş... Bir aydır Haleb sokaklarında sürünüyor. Şu adamcağızı, münasip bir zamanda, paşa efendimize söyleseniz de, gene Hamaya gitse, vazifesine başlasa.

— A... Bu, kabil değil.

— Niçin, sultanım? Vallahi çok iyi bir adamcağız.

— Canım, onun iyiliğinden, fenalığından bana ne! Onu azlettiren benim. Mel'un heriften beş yüz altın istemiştim.. «Daha aradan bir yıl geçmedi», demiş. Ben de kızdım. Paşaya söyledim.

— Aman sultanım, şimdi bin altın vermeğe razıdır. Yarısını kulunuz alır, yarısını da size getiririm. Yazıktır... Bu adam İstanbula giderse, bu paranın yarısını şeyhislâma vererek, istediği yere kendini tayin ettirebilir.

— Boşuna yalvarma, Osman! Şimdi bin lirayı bana verse gene yapmam. İstanbulda artık para ile iş gördürmek kabil değilmiş... Kanuni Süleyman bu işleri menetmiş. Paşamız da rüşvetten fena halde korkuyor.

Osman kâhya daha fazla ısrar edemedi. Köşkün anahtarını alarak atına bindi, yola çıktı. (Arkası var)

Esrarlı Yüzük

AŞK ve MACERA ROMANI

Tefrika No. 37 Nakleden: (Vâ - Nû)

— Evet efendim... Döğme... Zira deriler üzerine yazı yazmak, resim yapmak, yalnız bizim bahriyelilerde ve külhanbeylerde falan değil, Araplarda, kabîlelerde, bedevilerde de âdettir... Amma, şurası muhakkak ki, yüksek sınıfa mensup bir Türk çocuğu, iyi bir aile çocuğu, derisine döğme yaptırmaz... Ne dersiniz?

— Yaptırmaz tabii... Fakat...

— Fakat?..

— Şurası var ki, bizim Raif, diğer paşazadelere benzemiyor... Onlar gibi yaşamamış... Bin türlü maceralara atılmış... Hem de genç yaşında... Kimbilir, aklından böyle bir orijinallik de ihtimal geçmiştir.

Arap:

— Öyleyse niçin bu döğmeyi gizlesindi?... Niçin bağlasın; göstermemek için büyük bir gayret sarfetsin?... Döğmeyi görenin ölümünü neden istesin?... Halbuki o kadın kendisini seviyordu. kendisi de o kadını sevmese bile, beğeniyordu.

Cemil Veli:

— Bahsettiğiniz bedevi kızını Raif öldürmeğe mi kalkmış? - diye sordu.

— Kadın o kadar korkuyormuş ki, Raif gözlerini açmadan evvel sargıyı bağlamağa kalkmış. Fakat bütün ihtiyatlara rağmen, bizimkisi gene uyanmış. Zavallıcık! Son saatinin gelip çattığına kail olmuş... Zira Raif hemen bir tabanca alarak, Vahamire'nin beynini patlatmağa kalkmış. Maamafih kendini tutmuş. Belki sevdiği kadının kanını dökmemek için, belki ona merhamet duyduğundan... Yerliler tarafından kullanılan bir zehirli iğneyi vücudüne batırmakla iktifa etmiş... Kadın baygınlık geçirmiş. Bir daha kendine gelemiyeceğine, yavaş yavaş öleceğine kail olarak, Raif onu kabilesine göndermiş. Fakat zehir tesirini göstermemiş imiş. İhtimal bozukmuş. Onun için yolda, Vahamire gözlerini açmış. Kendisini götürenlerin ellerinden kurtulmuş. Efendiden korktuğunu, ölmediğini ona haber vermemelerini bedevilerden rica etmiş. Raiften onlar da korktukları için bu sırrı gizli tutmuşlar.

Cemil dedi ki:

— Ben de sizin gibi düşünmeğe başladım. Her halde vücuddeki döğmenin bir esrarı olacak... Allahallah... Bu takdirde, demek...

Hacıya baktı.

Arap:

— Nedir? - diye sordu.

— Ortada imkânsız bir şey var.

— Ne gibi?

— Diyelim ki koldaki o bağ, vahşi muhitlerde makul görünsün... Fakat şimdi karısı var... Hizmetçileri var... Gene bağla dolaşacak değil ya...

Hacı Esad güldü:

— Affedersiniz amma, «hizmetçiler» diye işi büyütmeyin... Raif beyin hususî hizmetlerine bakan yalnız bir kişi vardır. O da yirmi senedir maiyetindedir... Saçlarını ağartmış, sadık bir adam.

— Ferid mi?

— Evet.

— Buna rağmen omuzunun daimî gizli kalması garip görünüyor bana... Bunu gören, bundan şüphelenen olurdu.

— Kim? Karısı mı?... Gözü bağlı olarak kocasını seviyor... İnsan ne yapar yapar, genç kız olarak aldığı hayat arkadaşını ebediyen susmağa sevkedebilir... Ferid'e gelince... Kimbilir, ne pahasına onun sükûtunu satın almıştır... Buna rağmen Ferid'i konuşturmanın yolunu buluruz.

Cemil:

— Arap kızı size bu döğmenin ne şekil olduğuna dair malûmat verdi mi?

— Evet... Aşağı yukarı malûmatım var... Sualler sora sora Vahamire'den bazı şeyler öğrenebildim. Evvelâ bir kuş resmi... Kanatları açık... Vücudü dar... Kızın aklında, bu, çok vazıh olarak kalmış...

Cemil:

— Öyleyse faraza bir kırlangıç olacak...

— B. kuşun iki tarafında daha küçük iki resim varmış... Vahamire'ye nazaran bunlardan biri kayığa benziyormuş. Öbürü de Dicle üzerinde gezen dümenli mavnalara...

Delikanlı:

— Bizim buradaki döğmeler ekseriya deniz kızı ve saire gibi denize taallûk eden şeylerdir... Ben gene eski tahmin Raif, kendini, maceracı bir seyyaha, kırlangıça benzetmiş... Dicle civarına gittiği için de oranın kayıklarından birini vücudüne resmettirmiş... Hayalât peşinde koşan gençler ekseriya böyle aykırılıklar yaparlar...

Arap:

— Katiyen... — dedi. — Ben size Vahamire'nin aklında kalanları anlatıyorum... O, gördüklerini muhitinde tanıdığı şeylere benzetmiş olabilir... Belki hakikatte o resimler başka resimlerdir... Hem unutmamalı ki aradan bunca sene geçti... Aklından bir takım tafsilât silinmiştir... Üstelik zavallı kız, iyi bakabildi mi acaba?... Ne kadar korkmuştur.

Iraklı bir an durdu... İki ahbap, böyle konuşa konuşa ve yürüyerek evden çok uzaklaşmışlardı... Sahildeydiler. Bir kumluğa gelmişlerdi. Esad, elindeki değnekle yere bir şeyler çizdi.

— İşte şöyle olacağını sanıyorum... — dedi. — Kırlangıç diyorsunuz... Fakat Vahamire'nin yaşadığı muhitte kırlangıç raslanan bir kuş değildir... Bu resmi Arap kadının yanında yaptığım sırada:

«— Tam böyleydi işte... Nasıl anladın?... - diye haykırdı... Fakat şurasında şöyle bir şey vardı.

« Ve altına bir nokta koydu.

Cemil eğilip baktı:

— Bu çizdiğiniz şekil, Arap harflerinde «B» harfine benziyor.

— A... Sahi... Bunu hiç düşünmemiştim. Belki öbür şekil de diğer bir harftir... Efendina, ne düşünüyorum, biliyor musunuz?... Bizim Vahamire'den öğrendiklerimiz ne kadar müphem bile olsa, bunları kabataslak bir kâğıd üzerine çizerek Raif beyin karşısına çıkarsak, nasıl şaşırır, kimbilir...

Cemil:

— Cidden merak edilecek bir şey... Şunu bir tecrübe etsek... - dedi.

— Yok yok... Vahamire'nin âkıbetine uğramaktan korkarım... Bu Raif bey insanın başına her türlü felâketi getirebilir.

Delikanlı, kumlar üzerine yazılan şekilleri ayağile bozarak:

— Döğme meselesini anladık. Şimdi diğer delillerinize geçelim... Onlar neymiş?

Esad:

— Bu döğmeden daha az esrarengiz şeyler amma, mahiyetleri itibarile ayni derecede mühim şeyler... Elimde bir mektup var, azizim... Yirmi üç sene evvel kaleme alınmış... Hakikî Raif bey tarafından yazılmış bir mektup.

— Ya?...

— Evet... Hakikî Raif bey yazıyor... Şimdiki Raiften bahsediyor.

— Allah allah.. Kabil mi?

— Vahamire'den öğrendiklerim üzerine tedkikata girişince bu mektubu bana oralı bir sarraf verdi... Sarraf, yani para bozan değil... Bilirsiniz ki şark memleketlerinde hususî bankerlere bu ismi verirler... Vahamire'nin hikâyesi bende maziye aid bir takım hatıralar uyandırmıştı... Şüphelerim artmıştı. Müthiş bir hakikatle karşılaşmıştım. İlk zamanlar hakikî Raif beyin dolaştığı köylerde, şehirlerde gezerek izler aradım... Sarraf Abdürrezzakla bu suretle karşılaştım... Hakikî Raif, bu mektubu ona yirmi üç sene evvel yollamış.

(Arkası var)

KÜÇÜK İLÂNLAR

KÜÇÜK İLÂNLAR
Fevkalâde ahvalin devamı müddetince gayri muayyen günlerde haftada iki veya üç defa neşredilecektir.

1 — İŞ ARIYANLAR

TECRÜBELİ PRATİSİEN BİR DOKTOR — İstanbul ve civarında ehven şeraitle fabrika ve sairede hekimlik yapmak istiyor. Adresi: Akşam «Dr.» rümuzuna mektupla müracaat.

BİR BAYAN İŞ ARIYOR — İyi bir ailenin fakir düşmüş orta yaşlı bir kızı Mısırlı prensesler ve kibar aileler yanında çalışmak istiyor. Taşraya da gider. Her işi yapar. Okur yazar biçki ve dikiş bilir el işleri yapar. Muteber kefiller gösterebilir. Lûtfen mektupla aşağıda adrese nereye müracaat etmesi yazılmasını rica eder. Fatih Çarşamba Yağhane sokak No. 2 Cemile. — 5

İŞ ARIYORUM — Yakacık sanatoryomunda üç ay staj gördüm. Hususi bir hastanede ve yahut bir doktor yanında çalışmak istiyorum. Akşamda M. A. rümuzuna müracaat.

İŞ ARIYORUM — Hukuk Fakültesi son sınıfındayım. Avukatlar ve Tüccarlar nezdinde ufak bir ücretle çalışmağa hazırım. Eski Türkçe yazar ve okurum. Akşamda «H. F.» rümuzuna mektupla müracaat. — 2

Ticaret, Maliye mütehassısı — Mali, ticari, imali, hesabi, idari, bilûmum muamelelerin teşkil, tensikini, devamlı veya muvakkaten idare, kontrolünü deruhte eder. Fasih fransızca bilir. Taşraya gider. Akşamda T. M. B. rümuzuna mektupla müracaat. — 8

HUKUK TALEBESİYİM — Askerliğimi yaptım, tahsilimi başarabilmek için çalışmak mecburiyetinde olduğum için her hangi bir müessese veya avukat yanında kâtiplik arıyorum. Akşamda N. O. rümuzuna mektupla müracaat. — 2

2 — İŞÇİ ARIYANLAR

KADIN AŞÇI ARANIYOR— İyi referanslı genç veya orta yaşlı, mümkünse fransızca, veya almanca bilmelidir. Adres: Profesör Holzmeister. Tarabya. Sumerpalas. İkinci kat Tel: 34.16

MÜREBBİYE ARANIYOR — 4 ve 5 yaşlarında iki çocukla meşgul olacak bir mürebbiyeye ihtiyaç vardır. Lisan bilmesi şart değildir, fakat bilenler tercih olunur. Görüşmek üzere müracaat: Asmaaltı Zindankapı No. 43 Şefik Sabuncuoğlu Tele. 22013. — 1

HASTABAKICI ARANIYOR — Ameliyathanede çalışmış hastabakıcı aranıyor. İsteklilerin vesaiki ile beraber Nişantaş güzel Bahçe sokak doktor Kenan Tevfik hastahanesine müracaatları. — 1

HEMŞİRE ARANIYOR — Kızılay hastabakıcılık mektebinden mezun diplomalı bir hemşire aranıyor. Taliplerin Nişantaşında Teşvikiye Sağlık yurdu direktörlüğüne müracaatları. — 1

SANAT OKULU MÜDÜRLÜĞÜNDEN: İstanbul Bölge sanat okulu bir hastabakıcı arıyor, şartları görüşülmek ve fazla tafsilât almak için Sultanahmet okul idaresine başvurulması. (5961) — 2

BAYAN ARANIYOR — Yazısı, hesabı iyi; görgülü, anlayışlı, serbes olmalıdır. Daktilo, lisan bilen tercih olunur. Tercümeihal, isteklilerin Akşamda B A. G. rümuzuna mektupla bildirmesi. — 8

MÜREBBİYE ARANIYOR — Karabükte bir İngiliz ailesi nezdinde iki çocuğa bakmak üzere münasip genç bir kadın aranıyor. İngilizce bilmesi şarttır. Rum Ermeni, veya Fransız dahi olabilir. Taliplerin Akşamda ilân memurluguna müracaatları. — 14

3 — SATILIK EŞYA

MATBAA MÜCELLİT MAKİNELERİ — Otomatik pedal çizgi, dosya zarfı yapar. Ve sair makineleri satılıktır. Müracaat: Marpuccular Büyük Abut han No. 31. — 1

SATILIK RADYO — Beş ay kullanılmış Emerson markalı altı lâmbalı 1940 modeli bir aded Amerikan radyosu acele satılıktır. Bu senenin vergisi de verilmiştir. İsteyenler Bahçekapıda Şekerci Cemile müracaat etsinler. Tel. 21194 — 7

SATILIK KELEPİR KOTRA — Müceddet, 6.5 metre boy ve 1.5 metre ende. Müracaat: Burgazada yalı caddesi No. 54

SATILIK KAMYON — 36 model az kullanılmış «Şevrole» marka bir kamyon satılıktır. Görmek ve pazarlık için «Sirkeci Demirkapı Serdar sokak lâstik kaynakçısı Mehmed Lûtfiye müracaat. — 2

SATILIK KALÖRİFER MALZEMESİ — 400 metre radyatör ve boruları. Çarşıkapı Türkistan Yuvasına müracaat. — 8

SATILIK KOTRA — Yeni Evenrod motörile beraber satılık kotra altı metre boyunda bir metre doksan eninde yelkenleri yeni iki filok iki demir zincir denizde. Adresi: Anadoluhisarı Esad bey yalısı Salâhaddin Çalım Telefon: 38.64 — 3

SATILIK OTOMOBİL — Opel markalı az kullanılmış iyi bir otomobil acele satılıktır. Galata Necati bey caddesi 57 numaraya müracaat. — 5

SATILIK DENİZ MOTÖRÜ ARANIYOR — Silindir: 4, H. P.: 30, Sıklet: en çok 180 kg. İzmit - Gölcük Postrestant F. K. — 3

4 — KİRALIK - SATILIK

SENELİK KİRALIK KÜÇÜK APARTIMAN — Taksim Talimhane Topçu caddesi 2 numaralı Uygun apartımanında 3 odalı bir daire bütün sene için kiralıktır. Kalorifer, hergün sıcak su ve asansör vardır. Kapıcıya müracaat. — 6

SATILIK KÖŞK — Kalamışta Kalamış tramvay caddesinde üç bin yedi yüz elli metre eşçarı mütenevvia ve müsmireyi havi ve iki daireye münkasim gayet mutena ve denize nezaret fevkalâdesi olan Şevket bey köşkü mutedil fiatle satılıktır. Arzu edenlere köşkte mukim bay Şevkete müracaatları. — 3

KİRALIK KÖŞK — Feneryolunda istasyon karşısında 22 numaralı köşk kiralıktır. İki bölüktür istenirse müstakil de verilebilir. Telefon, hava gazı, su vardır, bahçesi büyüktür. Kış yaz oturmağa elverişlidir içindeki bayana müracaat T. N. 60010 — 1

EMLÂK ALMAK İSTEYENLERE KOLAYLIK — İstediğiniz semtte iyi irat getiren apartımanlar ve arzularınıza uygun her cins gayri menkul size hemen temin edilir. Galata Büyük Balıklı han No. 42 Tel. 40984 — 7

SATILIK MÜFREZ ARSALAR — Bostancı Küçükyalı istasyon asfalt caddesinde müfrez arsalar bekçiye müracaat.

SATILIK — Şehre yakın büyük bahçeli kümes, ahır hayvanları, fidan, meyva, ipek böceği, arı yetiştirmeğe sert rüzgârlara kapalı ve sayfiyeliğe elverişli ev Ortaköy Dereboyu Çayır sokağı No. 15 — 1

KİRALIK APARTIMAN — Maçka Emlâk sokak 34 numaralı apartımanda 4-5-6 odalı daireler kiralıktır. Fevkalâde nezaret, kalorifer, sıcak su, en son konfor. Kapıcıya müracaat. — 6

SATILIK HAVADAR EV — Marmara ve Adalara güzel ve hâkim manzara yarım kâgir üç kat altı oda güzel müsait havuzlu bahçe tevizi altı senelik terkos suyu bedeli verilmiş sarnıç Kırkçeşme elektrik sığınak ve sairesi olan Beyazıtta Soğanağada Daltaban yokuşu Elmas paşa sokak 1 numaralı ve (2800) liraya maktuen satılıktır. Müracaat eve veya yanındaki 1/1 eve. — 1

SATILIK APARTIMAN — Taksim sıraservi Alman hastanesi arkasında Somuncu sokak 18 numaralı Ömür apartıman 7 dairesi, her konforü havi elektrik, terkos, hava gazı, denize nezareti mükemmel havadar, içindekilere müracaat. — 1

AYAZPAŞADA KİRALIK EV — On bir odalı, kalorifer ve sıcak su tesisatlı, güzel bahçeli, Boğaza ve Marmaraya harikulâde manzaralı ve tam konforludur. Müracaat: Ayazpaşa Saray arkası Namık paşa sokak No. 7. Telefon: 40552. — 5

SATILIK KÂRGİR KÖŞK — Kısıklıda Çilehane cami yanında Sultaniye sokağında 19 numaralı 6 dönüm Amerikan çubuğundan yeni yapılmış bağı ve dört dönüm de her nevi meyva ağaçlarını havi köşk acele satılıktır. Kısıklıda İsmail pehlivana müracaat. — 3

SATILIK EMLÂK — Gayet kelepir apartıman, han, dükkân, ev, arsa almak istiyenlerle satılık emlâki olanların müracaati: Galata, Tünel, Billûr sokak Gül han No. 13. Telefon: 43601. — 5

SATILIK KÖŞK VEYA ERAZİ ARANIYOR — Göztepe, Suadiye, Erenköy, Bostancı ve civarile Boğaziçinde satılık köşk, arazi ve arsası olanların Galata Billür sokak Güneş handa Asım Yolaça bizzat veya mektupla mufassal izahat ve son fiatlarile müracaatları. — 2

KİRALIK EV — Arnavutköyünde, birinci cadde 166 numarada beş oda, bahçe, elektrik, havagazı ve banyosu havi möbleli yalı yazlık kiralıktır. — 2

DEVREN İKİ ODA — Galata eski gümrük sokak Mitakidis hanında 4 ve 5 numaralı iki oda telefonile beraber devren kiralıktır. Taliblerin kapıcıya müracaat. — 1

KİRALIK APARTIMAN — Fatihte itfaiye caddesinde Güneş apartımanının 7 oda 1 hol banyo ve müteaddid balkonları bulunan güneşli ve nezaretli dairesi kiralıktır. Kapıcıya müracaat. — 8

SATILIK HANE 1200 LİRA — Tahtakalede Tomruk sokak No. 46 dört oda, mutfak, kuyu, aralık, kömürlük. İçindekilere müracaat. — 1

KİRALIK EV ARANIYOR — Sultanahmedden Fatihe kadar ve civarlarında yedi sekiz odalı mazbut kiralık hane aranıyor. Sirkecide Merkez eczanesine bildirilmesi.

DEVREN SATILIK DÜKKÂN — Memuriyet dolayısile acele devren satılık tütüncü dükkânı Beyazıt Ordu cad. No. 2 — 2

SATILIK EV — Rumelihisarında-İskeleye bir dakika, ferah odalara malik ikiye kabili taksim 9 odalı, tatlı sulu tulumbalı evin tamamı. Görmek ve gezmek için İskele karşısında sebzeci bayan Emineye pazarlık için Beşiktaş Köyiçinde Gürel palas 3 üncü kat 9 numaraya müracaat. — 5

KÂGİR KÖŞK — Haydarpaşa Koşuyolu asfaltında 43 numarada yarısı muntazam bağ 200 meyva ağacı 400 Avrupa gülünü havi 15 dönümlük arazide elektrik, havagazı, terkos, kuyusu bulunan yedi odalı köşk ehven satılıktır. — 4

5 — MÜTEFERRİK

HUSUSİ ALMAN MUALLİMESİ — Yugoslavyalı olup büyük çocuklara mürebbiyelik yapmak istiyor. Ders verir ve piyano çalar ve iyi aileler nezdinde bulunmak üzere harice de gidecektir. Akşamda P. S. rümuzuna mektupla müracaat. — 1

Günlük Borsa

ESHAM ve TAHVİLÂT - KAMBİYO ve NUKUD FİATLERİ

13 Temmuz 1940 Cumartesi

DEVLET BORÇLARI

	Lira Kr.
% 7,50 1933 Türk borcu I	18.05
» » » » » II	18.05
» » » » » III	18.05
» » 1934 Türk borcu ikinci sıra	—
» 5 1918 İstikrazı dahili	20.80
» » 1938 ikramiyeli	19.—
» » 1933 ikramiyeli Erani A.B.C.	19.08
» 7 1934 Sıvas-Erzurum D.Y.I.	19.50
» » 1934 Sıvas - Erzurum D.Y.II	19.60
» » 1934 Sıvas-Erzurum D.Y.III	19.60
» » 1934 Sıvas-Erzurum D.Y.IV	19.60
» » 1934 Sıvas-Erzurum D.Y.V	19.60
» » 1934 Sıvas-Erzurum D.Y.VI	19.60
» 2 1932 Hazine bonoları	51.—
» » 1934 » »	15.50
» » 1935 » »	29.50
» » 1938 » »	48.12
Anadolu demiryolu tahvili I-II	36.—
	35.—
Anadolu demiryolu mümessil senet	33.—
Haydarpaşa limanı	38.—
Haydarpaşa limanı mümessil senedi	35.—

HİSSE SENETLERİ

T. Cümhuriyet Merkez bankası	99.—
Türkiye İş Bankası (Nama muharrer	8.30
Türkiye İş Bankası (Hamile ait)	8.50
Türkiye İş Bankası müessis hissesi	76.—
Anadolu demiryolu şirketi (% 60)	20.25
Anadolu demiryolu şirketi (% 100)	34.50
Eskihisar çimento şirketi	7.50
Şirketi Hayriye	23.—
Şirketi Hayriye temettü	16.—

ECNEBİ TAHVİLLERİ

Kredi Fonsiye 1903	91.—
» » 1911	88.—
» » Amorti	60.—
» » Kupon	1.55

NUKUT

Türk altını	2260
Külçe altını 24 âyar bir gramı	2.51
Osmanlı Bankası «Banknot»	2.10

KAMBİYO

	Türk lirası
Londra üzerine 1 Sterlin	5.24
Nevyork üzerine 100 Dolar	144.—
Cenevre üzerine 100 Frank	29.52
Atina üzerine 100 Drahmi	0.9975
Sofya üzerine 100 Leva	1.7575
Madrit üzerine 100 Pezeta	13.90
Budapeşte üzerine 100 Pengö	26.3725
Bükreş üzerine 100 Ley	0.265
Belgrad üzerine 100 Dinar	3.425
Yokohama üzerine 100 Yen	34.13
Stokholm üzerine 100 Kuron	31.0975

Dr. A. Asım Onur
Ortaköy ŞİFA YURDU
Şehir gürültüsünden uzak bir yerde büyük bir parkın içinde ve çamların ortasında fevkalâde güzel manzaralı çok temiz ve iyi bakımlı, kadın erkek her türlü hastalara açık hususî hastane
Sinirlerini ve yorgunluğunu dinlendirmek ve nekahat devrini geçirmek istiyenler mahsus yegâne müessese.
Telefon: 42221

İNGİLİZCE ve ALMANCA DERSLERİ — (Bahusus ticaret şubeleri ve bakalorya) — İngiliz Oxford ve Berlin üniversitesinden mezun bir profesör tarafından en seri ve asrî metodla verilir. — Fransızcayı mükemmel konuşur. — Esaslı ve en seri usul. — Ücret mutedil — (Prof. H.) rümuzuna mektupla müracaat. — 7

FRANSIZCA OLARAK — Fizik, kimya, riyaziye ve lisandan hususi ders verilir. Evlere gidilir. Şerait ehvendir. Akşam gazetesinde İ. Ü. rümuzuna müracaat. — 4

ORTA, LİSE VE DİĞER MEKTEP TALEBELERİNE — Riyaziye, fizik, kimya, ve lisan dersleri verilir. Ders ücretleri mutedildir. Aksaray Valide cami Pertevniyal lisesi karşısında 124 No. Adnan Tuna. — 7

Hususi, Ticari, Sınai, Muhasebe Dersleri — En pratik kolay metodla, istenilen kısa zamanda, usulü muzaafa, Amerikan, merkeziyet usülleri ve hususi sistemler, Mütehassısı tarafından öğretilir. Akşamda H. M. D. rümuzuna mektupla müracaat. — 8

İNGİLİZCE DERS — Kısa zamanda lise ve ortamektep talebelerine İngilizce öğretir, ücret ehven evlere gider. Akşamda (P. P.) rümuzuna müracaat. — 2

İNGİLİZCE DERS — Bir Türk bayan tarafından ikmale kalan talebeleri ve yahud ders almak isteyenler, iyi bir metodla kısa bir zamanda İngilizce dersleri verilir. Akşamda R. A. rümuzuna mektupla müracaat. — 2

MÜSAİT ŞARTLAR ve PRATİK — Usullerle Riyaziye ve Fizik dersleri verilir. İsteyenlerin Akşamda F. T. rümuzuna müracaatları — 5

MEKTUPLARINIZI ALDIRINIZ
Gazetemiz idarehanesini adres olarak göstermiş olan karilerimizden
M. — M. A. — Ahçı — Tek — B. A. G.
namlarına gelen mektupları idarehanemizden aldırmaları mercudur.

İSMAİL HABİB
AVRUPA EDEBİYATI VE BİZ
«GARPTEN TERCÜMELER»
Birinci Cild:
Yunan - Lâtin edebiyatları ve tercümeler
Orta zamanda Avrupa ve hıristiyanlık
İSLAM MEDENİYETİ ve TÜRKÜN ROLÜ
Avrupa Rönesans edebiyatı ve tercümeler
Orta zamanda ve 16 ncı asırda Türk edebiyatları.
600 büyük sahife 200 Kr.
REMZİ KİTABEVİ
Sonuncu ve ikinci ciltde basılmaktadır.

Kadıköy Vakıflar Direktörlüğü İlânları

Muhammen kıymeti L. K.	Muvakkat teminatı L. K.		No.
38702	29 02	Üsküdar - Hace Hesna mahallesi Servilik sokak 100 ev	

Yukarıda cins ve mevkii yazılı gayri menkul satılmak üzere müzayedeye çıkarılmıştır. İhalesi 16/7/940 salı günü saat 14 dedir. İsteklilerin müracaatları. (5543)

Sanatkâr aranıyor

Devlet Demiryolları ve limanları umum müdürlüğünden

Motörlü trenlerde çalıştırılmak üzere imtihanla birinci ve ikinci sınıf tesviyeci alınacaktır.

ŞERAİT ŞUNLARDIR

A — Türk olmak ve Türkiye cumhuriyeti tabiiyetini haiz bulunmak,
B — 18 yaşını bitirmiş olmak
C — Hüsnühal eshabından bulunmak.
D — Ecnebi ile evli olmamak.

Bu şeraiti haiz talipler imtihan edilecekleri yer, tarih ayrıca kendilerine bildirilmek üzere nüfus cüzdanı, diploma tasdikli suretlerile askerlik vesikaları, kısaca hal tercümeleri, bonservisleri, iyi huy, çiçek, aşı kâğıdı, evli olanların evlenme cüzdanlarını 6 adet vesikalık fotoğraflarını istidalarına bağlıyarak Ankarada cer dairesi reisliğine bizzat veya posta ile müracaat etmelidirler.

İmtihanda muvaffak olanlara birinci sınıf işçilere 77 lira mukabili saatte 32,90 kuruş, ikinci sınıf işçilere 59 lira mukabili saatte 25, 20 kuruş ücret verilecek ve sanat okulu mezunları tercih olunacaktır. Müracaatlılar 30 Temmuz 1940 tarihine kadar kabul olunur. (3673) (6013)

Fiyat murakebe komisyonundan:

«8» numaralı ilân

2,5 ve 3,5 kilo ağırlığında kazma ve bilûmum kürek satanların ellerinde bulunan bu cins kazmalarla küreklerin miktarını birer beyanname ile 17/Temmuz çarşamba günü akşamına kadar İstanbul komutanlığına bildirmeleri lüzumu 29 numaralı Milli Korunma kararnamesinin altıncı maddesine istinaden ilân olunur. (6096)

Başvekâlet istatistik umum müdürlüğü eksiltme ve ihale komisyonundan:

1 — Açık pazarlıkla eksiltme ve ihalesi yapılacak olan 35 forma tahmin olunan küçük istatistik yıllığından 500 adedi yazıları Fransızca olmak üzere 4500 kitap bastırılacaktır.

2 — 16 Sahifelik beher forması için tahmin olunan bedel 45 lira üzerinden 1575 liradır. % 7,5 hesabiyle 119 liralık muvakkat teminat vesikası verilmesi lâzımdır.

3 — Eksiltme 1940 senesi temmuz ayının 31 inci çarşamba günü saat 16 da Umum müdürlük binasında toplanacak olan komisyonda yapılacaktır. Nümune dairede görülür. Şartname komisyon kâtipliğinden istenebilir. (3671) (6015)

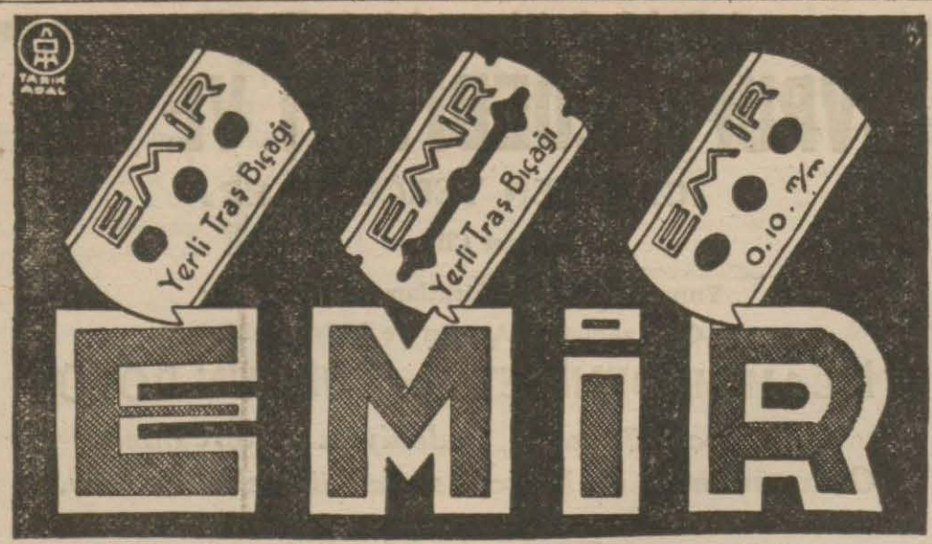

EMİR yerli traş bıçakları piyasada mevcud iken artık dışarıdan gelen traş bıçaklarını kullanmak lâzım gelmez. Aziz vatandaş, EMİR yerli traş bıçaklarını kullan, zira senelerdenberi halkımızca tanınmıştır. Metanet ve ehveniyet itibarile hariçten gelen bütün bıçaklardan üstündür. Bir tecrübe kâfidir.

Türkiye Cümhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası

Şube ve ajans adedi: 265

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye veriyor

Ziraat Bnkasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Adet	1,000	Liralık	4,000	Lira
4	»	500	»	2,000	»
4	»	250	»	1,000	»
40	»	100	»	4,000	»
100	»	50	»	5,000	»
120	»	40	»	4,800	»
160	»	20	»	3,200	»

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylûl, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

SINIFINI GEÇEN OĞLUNUZA:

Bir **BİSİKLET** *Alınız.*

TAKSİTLE | **Osman Şakar ve Şki.**

Galata: Bankalar caddesi No. 59, Tel 42769 - Beyazıd Elektrik idaresi karşısında No. 28 - Kadıköy İskele caddesi No. 33/2

Üsküdar - Kadıköy ve Havalisi Halk Tramvayları Türk Anonim Şirketinden:

Memur ve işçi alınacak

1 — Şirketimizde biletçilik, vatmanlık, elektrikçilik, tesviyecilik gibi münhalleri doldurmak üzere işçiye ihtiyaç vardır. Askerlikle alâkası olmıyan isteklilerin müracaatı.

2 — Şirketimiz Bürolarında münhal vazifeler için müsabaka ile iki memur alınacaktır. Askerlikle alâkası olmıyan isteklilerin her gün saat 10 ile 16 arasında Bağlarbaşındaki Merkezimize müracaatla şeraiti öğrenmeleri ve 25 Temuz Perşembe günü saat 14 de yapılacak müsabakaya iştirâkleri ilân olunur.

İnşaat ilânı

Sümer Bank Umumî Müdürlüğünden:

1 — Karabükte kurulacak asit sülfürik ve süper fosfat fabrikası inşaatı vahidi fiat esasile ve kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. İşbu inşaatın muhammen keşif bedeli 494508.07 liradan ibarettir.

2 — Eksiltme evrakı 25 lira mukabilinde Sümer Bank Muamelât Şubesinden alınacaktır.

3 — Eksiltme 29 Temmuz 1940 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 16 da Ankarada Sümer Bank umumi müdürlüğünde yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat miktarı 23530.32 liradır.

5 — İsteklilerin teklif evrakı meyanına şimdiye kadar yapmış oldukları bu kabil işlere, bunların bedellerine, firmanın teknik teşkilâtının kimlerden teşekkül ettiğine ve hangi bankalarla muamelede bulunduklarına dair vesikaları koyacaklardır.

6 — Teklif mektuplarını havi zarflar kapalı olarak ihale günü saat 15 e kadar makbuz mukabilinde Ankarada Sümer Bank Muhaberat müdürlüğüne teslim edilecektir.

7 — Posta ile gönderilecek teklifler nihayet ihale saatinden bir saat evveline kadar gelmiş ve zarfın kanuni şekilde kapatılmış olması lâzımdır. Postada vaki olabilecek gecikmeler nazarı itibare alınmıyacaktır.

8 — Banka ihaleyi icrada serbesttir. (3677) (6009)

RADYO

ANKARA RADYOSU

14 Temmuz pazar öğle ve akşam

12,30 Program, 12,35 Hak türküleri ve kaşık havaları, 12,50 Haberler, 13,05 şarkılar, 13,25 Salon orkestrası, 18,05 Cazband (Plâk), 18,25 Melodiler (Plâk), 18,45 Caz orkestrası, 19,30 Müzik, 19,45 Haberler, 20 Fasıl heyeti, 20,45 Konuşma, 21 Türküler, 21,30 İzahlı Aida operası, 22,30 Haberler, 22,45 Spor servisi, 23 Cazband (Plâk.)

15 Temmuz pazartesi sabahı

7,30 Program, 7,35 Müzik (Plâk), 8 Haberler, 8,10 Ev kadını, 8,20 İskandinav müziği.

Bu gece nöbetçi eczaneler

Beyoğlu mıntakasında merkezde: (İstiklâl), (Vingopulo), Taksimde: Kemal ve Rebul), (Ertuğrul), Şişlide: (Halk), (Asım), Galatada: (Sporidis), (Kâzım), Kasımpaşada: (Müeyyed), Hasköyde: (Halıcıoğlu), Fatih mıntakasında Şehzadebaşında: (İsmail Hakkı), Şehremininde: (Hamdi), Karagümrükte: (Arif) Fenerde: (Hüsameddin), Samatyada: (Teofilos), Aksarayda: (Ziya Nuri), Eminönü mıntakasında merkezde: (Beşir Kemal), Küçükpazarda: (Bensason), Alemdarda: (Esad), Kumkapıda: (Asador), Diğer mıntakalarda: Üsküdarda: (Selimiye), Beşiktaşta: (Nail Halid), Kadıköyde: (Büyük eczane), (Yeldeğirmeni), Sarıyerde: (Asaf), Büyükadada: (Halk), Heybelide: (Tanaş), Eyüpte: (Arif), ecğaneleri.

[Ortaköy, Arnavutköy, Bebek eczaneleri her gece nöbetçidirler.]

BULMACAMIZ

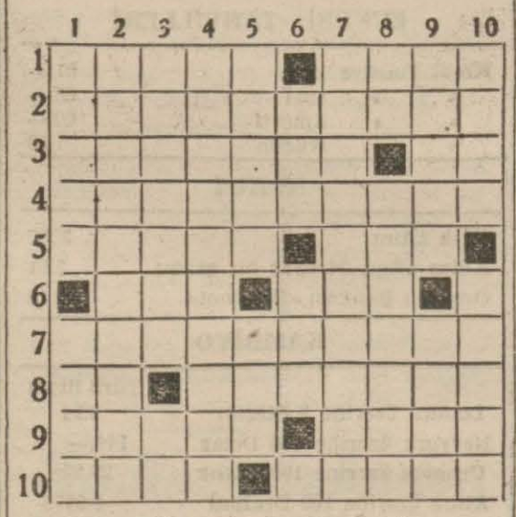

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

1 — Dikme - Sorgu.
2 — Komisyon işleri yapan.
3 — Kumanda etmeklik - Nota.
4 — Liva kumandanlığı.
5 — Başına «T» gelirse tevdi etmedir - Gazı alınmış kömür.
6 — Helezoni oyuk - Tersi sırçadır.
7 — Geçid.
8 — Hububat tozu - Tiyatronun küçük kamaraları.
9 — Midesi boş olmaklık - Alan.
10 — Tersi maden parlatan bir madde markasıdır - Anadoluda bir nehir.

Geçen bulmacamızın halli

Soldan sağa ve yukarıdan aşağı:

1 — Akçearmudu, 2 — Krallıklar, 3 — Çamlıca, Vu, 4 — Ellikantar, 5 — Alık, 6 — Ricaederim, 7 — Makan, Ensa, 8 — Ul, Tersane, 9 — Dava, İanıs, 10 — Ururüm, Esi.

AKŞAM

Abone ücretleri

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Kuruş	2700 kuruş
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	— »

Posta İttihadına dahil olmıyan ecnebi memleketler: Seneliği 3600, altı aylığı 1900, üç aylığı 1000 kuruştur.

Telefonlarımız:
Başmuharrir: 20565 — Yazı işleri: 20765 — İdare: 20681 — Müdür: 20497

Cemaziülâhır 8 — Hızır 70

	İmsak	Güneş	Öğle	İkindi	Akşam	Yatsı
E.	6,46	9,00	4,39	8,38	12,00	1,58
Va.	2,26	4,40	12,20	16,19	19,40	21,38

İdarehane: Babıâli civarı Acımusluk sokak No. 13

Satılık arsalar

Haydarpaşada denize pek yakın olan Nemli zade sokağında satılık arsalar vardır. Sirkeci Nemlizade han 12 No. ya müracaat. Telefon: 21788.

Dr. Suphi Şenses

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı Beyoğlu Yıldız sineması karşısı tramvay durağı Lekler Apt. Tel: 43924

SATILIK VİLLÂ

Şişli tramvay istasyonuna 4 dakika mesafede gerek zarafeti ve gerek konforu itibarile memleketimizde eşi bulunmıyan yeni bir Villâ 12000 liraya satılıktır.

Görmek için Şişlide Hasat sokağında 17 numarada Kasap Aristotelliye müracaat.

Modayı takib eden her asrî kadın için kıymetli taşlarla ve nefis işlemesile hakikaten nazarı dikkati celbeden böyle bir harikulâde (SİNGER) saate sahib olmak adeta bir saadettir. Fevkalâde güzel ve zarif olan bu (SİNGER) saatleri en müşkül pesendleri dahi tatmin edebilir ve bütün bu meziyetlerinden maada saatlerimizin on beş senelik bir müddet için velev müşterilerinin mesuliyetinden olsun her türlü ârızaların müessesemiz tarafından hiçbir ücret alınmaksızın tamir olunacakları garanti edilmiştir.

SİNGER No. 82/A 180 Elmas ve 11 Pırlantalı 500 lira — Emsalleri gibi on beş sene garantilidir. —

Adrese dikkat: SİNGER SAAT Mağazası — İstanbul Eminönü

QUINA LAROCHE

TUZLA İÇMELERİ

Trenlerinin vapurları köprüden: 6,25 - 7,30 - 9 - 11 - 11,50 12,30 - 13,15 - 15,45 - 19,10 da dır.

Moda Deniz Kulübünden:

20 Temmuz 940 Cumartesi saat 18 de fevkalâde umumî bir toplantı yapılması lâzım geldiğinden muhterem azanın yevmi mezkurde Modada kâin kulüp merkezine teşriflerini rica ederiz.

İdare Heyeti riyaseti

Ruzname: Kulübün beden terbiyesi kanununa intibakı

Harp Okulu Komutanlığından:

Sivil liselerde ikmale kalmış talebelerin Harp okuluna girebilmelerini te'min maksadile kayt ve kabul muamelesi, Eylül nihayetine kadar uzatılmıştır. İkmali olup Harp okuluna girmeğe istekli olan talebelerin şimdiden mensup oldukları askerlik şubelerine müracaat ederek muamelelerini ikmal ettirmeleri ve ikmalde muvaffak oldukları takdirde evvelce tekemmül ettirecekleri evrakı ile okula alınacakları ilân olunur.

(293) (5996)

İstanbul Tapu sicil müdürlüğünden:

Üsküdar tapu sicil muhafızlığının İstanbulda Sultanahmette defterhane binasına nakli ve 15/7/940 pazartesi gününden itibaren mezkûr bina dahilinde vazife görmesi tekarrür etmiş olduğundan keyfiyet ilân olunur. (6124)